

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Kansainvälinen kauppa / Venäjän kaupan suuntautumisvaihtoehto

Katriina Mattila

OPISKELIJAVAIHTOON VENÄJÄLLE

Opiskelijoiden kokemuksia järjestelmän toimivuudesta

Opinnäytetyö 2009

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Kansainvälinen kauppa

MATTILA KATRIINA	Opiskelijavaihtoon Venäjälle: opiskelijoiden kokemuksia järjestelmän toimivuudesta
Opinnäytetyö	61 sivua + 7 liitesivua
Työn ohjaaja	Lehtori Soili Lehto-Kylmänen
Toimeksiantaja	Kymenlaakson ammattikorkeakoulu
Syyskuu 2009	
Avainsanat	kehittäminen, kokemukset, opiskelijavaihto, Venäjä

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen kaupan koulutusohjelman mukaisesti Venäjän kaupan opiskelijoiden on suoritettava vähintään 3 kk:n oleskelu Venäjällä. Oleskelu toteutetaan useimmiten vaihto-opiskeluna jossakin KyAMK:in neljästä partnerioppilaitoksesta. KyAMK:in toimeksiannosta tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Venäjällä vaihdossa olleiden tai parasta aikaa vaihdossa olevien Venäjän kaupan opiskelijoiden mielipiteitä ja kokemuksia vaihtojen onnistumisesta ja ilmenneistä ongelmista sekä esittää ehdotuksia järjestelmän kehittämiseen.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa käydään läpi vaihto-opiskelusta aiemmin tehtyjä tutkimuksia ja kirjoitettuja artikkeleita sekä määritellään KyAMK:in asettamat tavoitteet vaihto-opiskelulle. Tiedonkeruu toteutettiin kyselynä, joka lähetettiin kaikille Kansainvälisen kaupan ryhmille, joiden opiskelijoiden katsottiin olleen sopivia tutkimuksen otokseen.

Kyselyyn vastasi 13 opiskelijaa, jotka olivat olleet vaihdossa vuosina 2006–2009. Tutkimuksen tulokset osoittavat kiistatta sen, että opiskelijoiden mielestä vaihtoon ohjaamisessa on merkittäviä puutteita annettussa informaatiossa ja myös vaihtojakson aikaisessa yhteydenpidossa opiskelijoiden ja vaihdosta vastaavien tahojen kesken koetaan olevan ongelmia. Ongelmien vähentämiseksi on esitetty panostettavan entisestäänkin Venäjä-keskeisempään materiaaliin ja infotilaisuuksiin sekä vaihto-oppaan ja vaihtokoordinaattori(e)n tietojen päivittämiseen.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

International Business

MATTILA KATRIINA   Going to Russia as an Exchange Student: Students' Experiences about
the System and its Functioning

Bachelor's Thesis   61 pages + 7 pages of appendices

Supervisor   Soili Lehto-Kylmänen, Senior Lecturer

Commissioned by   Kymenlaakso University of Applied Sciences

September 2009

Keywords   development, experiences, Russia, student exchange

Russian Trade students in Kymenlaakso University of Applied Sciences (KyUAS) are obliged to do a three month language practice or working internship in Russia according to the Degree Programme in International Business. Most of the students do language practice in one of the four partner schools of KyUAS. The purpose of this thesis commissioned by KyUAS was to find out how students who have done or are doing their language practice in Russia, have experienced their exchange period and what problems appeared during the practice.

In this quantitative survey there is a short review to the literature that has been written about student exchange and the aims for the student exchange defined by the KyUAS are presented. The data for this survey was collected from students with a questionnaire that was sent via e-mail.

13 students answered who had done their language practice during 2006-2009 the questionnaire. The results show without question that students feel there are notable weaknesses in given information concerning exchange guidance and also with communication between students and staff being responsible for exchanges.

In order to diminish the problems it's important to develop the material about exchange, especially in Russia. The exchange guide needs to be updated as well as the knowledge of the exchange coordinator(s).

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	6
2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	8
3 VAIHTO-OPISKELU	9
3.1 Vaihtoon hakeutumisen syitä	9
3.2 Opiskelu ulkomailla	10
3.3 Oleskelu ulkomailla	12
3.4 Paluu kotiin	13
4 OPISKELJAVAIHTO KYMENLAAKSON AMK:SSA	14
4.1 Kv-toimiston asettamat tavoitteet vaihto-opiskelulle	16
4.2 KK:n koulutusohjelman mukaiset tavoitteet Venäjän vaihdolle	16
4.3 Partnerioppilaitokset Venäjällä	16
4.3.1 ENGECON	16
4.3.2 IMISP	17
4.3.3 IMOP	17
4.3.4 Pietarin valtiollinen rautatieyliopisto	18
5 OLESKELU VENÄJÄLLÄ	18
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	19
6.1 Tutkimuskohde	19
6.2 Tutkimusmenetelmä ja tiedonkeruu	20
6.3 Tutkimuksen luotettavuus	20
7 ENNEN VAIHTOON LÄHTÖÄ	21
7.1 Kohteen valinta ja lähdön motiivit	21

7.2	Vaihtoa koskevan tiedon laatu ja määrä	24
7.3	Kv-toimiston toiminnan arviointi	27
7.4	KK:n henkilökunnan toiminnan arviointi	32
7.5	Tulosten yhteenveto	36
8	VAIHDON AIKANA	37
8.1	Kanssakäyminen Kv-toimiston kanssa	37
8.2	Kanssakäyminen KK:n henkilökunnan kanssa	39
8.3	Kanssakäyminen vaihto-oppilaitoksen henkilökunnan kanssa	41
8.4	Tulosten yhteenveto	45
9	VAIHDON JÄLKEEN	46
9.1	Vaihdossa suoritettujen opintojen hyväksiluku	46
9.2	Vaihto-opiskelun saldo – miten opiskelijat sen kokivat	48
9.3	Tulosten yhteenveto	53
10	EHDOTUKSIA JÄRJESTELMÄN TOIMIVUUDEN KEHITTÄMISEKSI	53
11	YHTEENVETO	56
	LÄHTEET	59
	LIITTEET	
	Liite 1. Sähköpostiviesti KK-ryhmille	
	Liite 2. Kyselylomake	

1 JOHDANTO

Vaihto-opiskelu on nykyään erittäin suosittua korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa ja syitä vaihtoon hakeutumiseen on monia. Useimmiten halutaan parantaa kielitaitoa ja tutustua eri kulttuureihin syvemmin kuin viikon-parin lomamatkoilla on mahdollista. Vaihto-opiskelu voidaan kokea myös tavallaan helpommaksi ja taloudellisesti huokeammaksi sekä turvalliseksi tavaksi päästä maailmalle kokeilemaan siipiään ja siinä samalla opiskelemaan alaansa hieman eri näkökulmasta. Tosin todellisuus vaihto-opiskeluajasta voi olla tyystin toisenlainen, kuin ennen lähtöä oletetaan tai toivotaan sen olevan. Opiskelija joutuu sopeutumaan monenlaisiin tilanteisiin uudessa kulttuurissa, ja yleensä pelkästään sopeutuminen sosiaalisiin tilanteisiin vaati paljon voimavaroja. Jos sen lisäksi joutuu kamppailemaan opintojen kanssa, voi vaihtovuodesta tulla haastavampaa kuin toiveissa olikaan.

Tämän tutkimuksen aihe, Opiskelijavaihtoon Venäjälle: opiskelijoiden kokemuksia järjestelmän toimivuudesta, tuli ajankohtaiseksi lukuvuonna 2007 – 2008, jolloin olin vaihdossa Pietarin valtiollisessa teknillisessä yliopistossa. Vaihtovuoden aikana esiin nousi kysymyksiä ja mietteitä vaihtoon lähtijöiden ohjauksesta, vaihdon aikana saatavasta tuesta ja toisekseen vaihdon saldosta, eli saako Venäjällä suoritetuista kursseista korvaavuuksia tarpeeksi ja vastaavatko ne sisällöltään korvattuja kursseja. Lisäksi sekä minua että opiskelutovereitani mietitytti Kymenlaakson ammattikorkeakoulun eri partnerikoulujen keskinäiset erot kurssitarjonnassa ja se, miten niistä oli informoitu vaihtoon haettaessa.

Jo vaihtovuoden alussa ilmeni erilaisia ongelmia, erityisesti Pietarin valtiollisessa teknillisessä yliopistossa opiskeleville, sillä kurssitarjonta ei vastannut miltään osin etukäteen suunniteltua ja myös kommunikaatio opiskelijoiden ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kv-toimiston kesken tyrehtyi miltei totaalisesti. Tilanne oli erittäin huolestuttava, koska juuri Kv-toimisto oli se taho, jonka piti neuvoa ja tukea Venäjällä olevia opiskelijoita vaihto-opiskelun aikana. Kiivasta sähköpostiliikennettä käytiin puolin ja toisin hetken aikaa, ja lopulta asiat etenivät siihen pisteeseen, että Kv-toimisto tuntui irrottautuvan koko asiasta ja Kouvolan liiketalouden yksikön Kansainvälisen kaupan koulutusohjelmajohtaja otti ohjat käsiinsä tehden voitavansa opiskelijoiden auttamiseksi.

Me opiskelijat keskustelimme keskenämme vaihdon aikana esiintyneistä ongelmista ja pohdimme myös sitä, olivatko aiempina vuosina vaihdossa olleet kokeneet samoja tuntemuksia ja ongelmia kuin mekin. Näistä asioista ei ollut puhuttu mitään vaihtoon haettaessa, vaikka ongelmien ilmaantuessa kävi ilmi, että samankaltaisia tilanteita oli ollut edellisinäkin vuosina. Syntyi vaikutelma, että asioihin oltiin haluttomia puuttumaan ja vallitsevia oloja selitettiin asioiden ja tilanteiden nopealla kehityksellä ja muuttumisella Venäjällä.

Jo vaihdon varhaisessa vaiheessa meille mainittiin Kansainvälisen kaupan koulutusohjelman taholta, että vaihto-opiskelun ongelmien kartoitus ja käsittely olisi mahdollinen opinnäytetyön aihe, mutta sen otti tehtäväkseen kuitenkin eräs toinen vuosikurssimme opiskelijoista. Seuraavana syksynä miettiessäni opinnäytetyön aiheita sain tiedon, että tämä aihe olisi jälleen vapailla markkinoilla. Kun minulle tarjottiin mahdollisuutta tehdä opinnäytetyö ko. aiheesta, otin sen mielelläni vastaan. Koen, että minulla on myös tarpeeksi taustatietoa ja kokemusta kysyäkseni oikeita kysymyksiä. Haluan myös nostaa niin sanotusti kissan pöydälle ja herättää keskustelua aiheesta. On tärkeää, että vaihto-opiskelusta saa mahdollisimman ison hyödyn irti, koska ulkomailla opiskelu on opiskelijoille henkisen panostuksen lisäksi myös merkittävä taloudellinen meno.

Aihe on aina erittäin ajankohtainen kaikille Venäjän kaupan opiskelijoille, sillä Kansainvälisen kaupan koulutusohjelmaan kuuluu vähintään 3 kk:n pakollinen oleskelu Venäjällä, jonka voi suorittaa vaihto-opiskeluna ja/tai työharjoitteluna. Jotta tässä tapauksessa vaihto-opiskelusta saataisiin mahdollisimman suuri hyöty irti, on mielestäni tärkeää kartoittaa opiskelijoiden odotuksia ja kokemuksia vaihtoajastaan ja siitä, kuinka heidän mielestään asioita hoidettiin Kymenlaakson ammattikorkeakoulun taholta.

Lopuksi haluan vielä selventää keskeisimmät käsitteet, joita on helpompi käyttää lyhennyksissä muodossa. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun lyhenne on KyAMK, Kansainvälisen kaupan koulutusohjelmasta käytän lyhennettä KK ja jo edellä mainittu Kv-toimisto on lyhenne Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisten asiain toimistosta. Muita lyhenteitä selitetään tuonnempana tarpeen vaatiessa.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Vaihto-opiskelusta on tehty tutkimuksia jonkin verran, mutta hyvin harvoin niitä on tehty opiskelijan itsensä näkökulmasta. Tutustuessani alan kirjallisuuteen huomasin, että suurimmassa osassa tehdyistä tutkimuksista keskitytään eri kulttuurien kohtaamiseen liittyviin asioihin ja vaihto-opiskelun sosiaaliseen puoleen. Näitä asioita on tutkittu paljon, ja on kehitetty erilaisia mittareita ja määritelmiä kuvaamaan sopeutumista uuteen kulttuuriin. Erityisesti kulttuurisokin kokeminen on pääällimmäisenä käsiteltävien asioiden joukossa.

Sosiaalinen sopeutumien vaihtopaikan kulttuuriin ja oloihin on toki tärkeää ja merkittävä osa vaihto-opiskelijakson onnistumista, mutta mielestäni on tärkeää tutkia myös vaihtoon valmistumisen ja ohjauksen onnistumista erityisesti opiskelijoiden näkökulmasta. Niinpä tämän työn tarkoituksena on kartoittaa Venäjällä vaihdossa olleiden sekä siellä parasta aikaa olevien Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Venäjän kaupan opiskelijoiden mielipiteitä ja näkemyksiä vaihtoon ohjaamisesta, vaihto-opiskelun aikana saatavasta tuesta sekä vaihdon jälkeisiä tunteita.

”Onko Venäjän vaihdoissa ongelmia opiskelijoiden mielestä ja millaisia?” on keskeinen kysymys, johon tällä opiskelijoiden vaihtokokemusten kartoituksella ja tutkimuksella halutaan saada vastauksia. Tavoitteena on löytää ehdotuksia järjestelmän toimivuuden parantamiseksi opiskelijoiden vastausten pohjalta, jotta mahdollisesti ilmenneitä ongelmia voitaisiin välttää tai ainakin lieventää. Toinen merkittävä tavoite on, että tästä tutkimuksesta olisi hyötyä jatkossa suunniteltaessa Venäjän kaupan opiskelijoiden vaihtoon ohjausta ja mietittäessä, millaista tietoa opiskelijat haluavat vaihtopaikastaan saada.

Aion tutkimuksessa selvittää ensin vaihto-opiskelua yleensä sekä esittää Kymenlaakson ammattikorkeakoulun ja Kansainvälisen kaupan koulutusohjelman asettamat tavoitteet vaihto-opiskelulle ja esitellä partnerikoulut. Lisäksi käsitelen hieman oleskelyä Venäjällä. Loppuosa työstä käsittelee kyselytutkimuksen tulosten analysointia ja mahdollisten ongelmien ratkaisua ja kehittämistä. Loppuun liitän kyselylomakkeen, josta käy ilmi kaikki opiskelijoille tehdyt kysymykset.

3 VAIHTO-OPISKELU

Vaihto-opiskelu on kasvattanut suosiotaan vuosi vuodelta tasaisesti ja erityisesti 1990-luvulla koettiin vaihto-opiskelun suosion raju kasvu. Ehkäpä tästä syystä suurin osa vaihto-opiskelua käsittelevistä tutkimuksista on tehty myös 1990-luvulla, jolloin tutkimukset olivat pääasiassa pro gradu –töitä tai yliopistojen teettämiä hallinnollisia selvityksiä opiskelijavaihdon määristä, kohdemaista, lähdön syistä tai vaihtoon sisältyvistä ongelmista. (Garam 2000, 9.)

Vaihto-opiskelua on tutkittu kuitenkin vähän nimenomaan opiskelijan kannalta, kuten Taajamo (1999, 7) lisensiaatintutkimuksensa esipuheessa toteaa. Hän jatkaa, että vaikka kansainvälistymisestä ja sen vaikutuksista on tehty runsaasti tutkimuksia, ei kuitenkaan ole otettu huomioon riittävästi opiskelijan mielipiteitä. Tutkimukset on tehty pääasiassa yliopistojen näkökulmista, jolloin tavoitteena on ollut kartoittaa opiskelijoiden määrällistä liikkuvuutta ja ulkomailla vietettyjen kuukausien määrää. (Taajamo 1999, 9-10.)

3.1 Vaihtoon hakeutumisen syitä

Syitä vaihtoon hakeutumiseen on niin monta kuin on menijöitäkin. Irma Garamin tekemässä tutkimuksessa suomalaisten vaihto-opiskelijoiden kokemuksista ulkomailla opiskelusta opiskelijoiden tärkeimpinä motiiveina olivat kokemusten hankkiminen, kulttuuriin tutustuminen, kielitaidon kehittäminen ja matkustelu. Opiskelijat haluavat kokea ja nähdä uusia paikkoja ja maita, tutustua eri kulttuurissa eläviin ihmisiin. Tutkimuksessa selvästi perässä tulevat opiskeluun ja opintoihin liittyvät motiivit. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että ulkomaille lähdetäisiin vain pitämään lomaa tai ottamaan etäisyyttä kotimaan opinnoista. (Garam 2000, 34–35.)

Mielenkiintoista sen sijaan oli tutkimuksessa esiin tullut piirre motiiveista eri koulutusalojen opiskelijoiden kesken. Kauppa- ja oikeustieteellisen sekä teknistieteellisen alan opiskelijat korostivat tärkeimpänä motiivina lähdölle työelämää varten pätevöitymistä. Sen sijaan lääketieteiden, kasvatustieteiden ja taidealojen opiskelijat arvostivat vähemmän työelämävalmiuksia. Heille tärkeämpiä olivat oppimiskokemukset ja oppimistulokset. (Garam 2000, 35–36.)

Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että ihminen saa ulkomailla opiskelusta uusia kokemuksia, hyvän kielitaidon, runsaasti kulttuurista pääomaa sekä kyvyn tulla toimeen, elää ja työskennellä vieraassa kulttuurissa. Myös yhteiskunta hyötyy saamalla koulutettuja, päteviä, kielitaitoisia ja kokeneita ihmisiä työelämään. (Myllykoski 1997, 12.)

3.2 Opiskelu ulkomailla

Osa tutkinnon suorittamisesta ulkomailla tarkoittaa sitä, että opiskelee sekä ennen vaihtoa että sen jälkeen korkeakoulussa tai muussa oppilaitoksessa Suomessa ja että oma oppilaitos on mukana jossain vaihto-ohjelmassa tai on tehnyt sopimuksen jonkin ulkomaisen oppilaitoksen kanssa yhteistyöstä. Oppilaitosten välillä on sovittu etukäteen liikkuvien opiskelijoiden määrästä suuntaan ja toiseen. Hakeutuminen vaihtoon oman koulun ohjelman kautta on opiskelijalle helppo ja vaivaton ratkaisu, sillä hakemiseen liittyvä paperisota on yleensä käyty jo kahdenvälisen sopimusten tekovaiheessa. Vaihto-opiskelu partnerioppilaitoksessa on myös siinä mielessä ilmaista, että opiskelijan ei tarvitse maksaa lukukausimaksuja itse. (Myllykoski 1997, 13.)

Toinen suosittu ulkomailla opiskelun muoto vaihto-opiskelun rinnalla on koko tutkinnon suorittaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelija hakeutuu omatoimisesti ulkomaille hoitaen itse tiedonhankinnan ja vaadittavan paperisodan sekä järjestää itse käytännön asiat kuten rahoituksen, asunnon jne. Opiskelija joutuu maksamaan itse myös lukukausimaksunsa ja tutkinnon suorittamaan hyväksyttämään sen Suomessa viranomaisilla. (Myllykoski 1997, 16.)

Kansaneläkelaitos kokoaa vuosittain tilastoa ulkomaille maksetuista opiskelijaetuuksista, ja taulukossa 1 on esitetty sekä määräaikaisesti ulkomailla opiskelevien että ulkomailla tutkintoaan suorittavien suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden määrien kehitykset viimeisten neljän lukuvuoden aikana.

Taulukko 1. Ulkomaille maksetut opiskelijaetudet

Lukuvuosi	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Määräaikaisesti opiskelevat	6638	6897	6767	6388
Tutkinto-opiskelijat	4113	4205	4053	4102

(Partio 2006, 73–74; 2007, 71–72; 2008, 65–66; 2009, 65–66.)

Taulukosta 1 voidaan nähdä, että tutkinto-opiskelijoiden määrä pysynyt miltei samoissa lukemissa, mutta määräaikaisen oleskelun suosio on vastaavasti hieman vähentynyt viime vuosien aikana. Tämän taulukon perusteella ei voida esittää syitä lukujen muutoksiin, mutta voidaan todeta kaikenlaisen vaihto-opiskelun edelleen olevan suosittua.

Taulukossa 2 on esitetty Venäjällä opiskelleet suomalaiset korkeakouluopiskelijat, määräaikaisesti opiskelevat ja tutkinto-opiskelijat, samalla aikajaksolla kuin edellisessäkin taulukossa:

Taulukko 2. Venäjällä opiskelleet suomalaiset korkeakouluopiskelijat

Lukuvuosi	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Määräaikaisesti opiskelevat	113	152	149	154
Tutkinto-opiskelijat	50	63	55	49

(Partio 2006, 73–74; 2007, 71–72; 2008, 65–66; 2009, 65–66.)

Taulukosta 2 nähdään, että opiskelijamäärät ovat pysyneet jokseenkin samoina neljän eri lukukauden aikana. Kaikista ulkomailla opiskelleista suomalaisista korkeakouluopiskelijoista, sekä määräaikaista että tutkinto-opiskelijoista vain 1,94 % on suorittanut opintonsa Venäjällä lukuvuonna 2007/08. Nopeasti päättelemällä voi todeta, että Venäjällä oleskelleiden prosentuaalinen osuus on pysynyt kutakuinkin samana kaikkien taulukossa olleiden lukuvuosien ajan.

Opintojen suorittaminen ulkomailla poikkeaa monella tavalla suomalaisesta käytännöstä. Suomen korkeakouluopiskelulle on tyypillistä akateeminen vapaus, joka mahdollistaa opiskelun omaan tahtiin, mutta monissa maissa opetus on koulumaisempaa. Myös opiskelijoilta vaaditaan eri asioita eri maissa. Esimerkiksi Saksassa, Englannissa ja Yhdysvalloissa opiskelijalta edellytetään enemmän itsenäistä työskentelyä ja tiedonhankintaa kuin Suomessa ja opiskelijoiden pitää kirjoittaa paljon esseitä ja tutkielmia sekä olla valmiita keskustelemaan ja pitämään esitelmiä. (Myllykoski 1997, 24.)

Eroja on myös akateemisen vuoden jakaantumisessa. Lukuvuosi voi jakaantua maasta ja korkeakoulusta riippuen kahteen, kolmeen tai neljään lukukauteen. Yleensä syys- ja talvilukukausi alkaa myöhemmin ulkomailla kuin Suomessa, mutta vastaavasti kevät-

ja kesälukukausi kestää pidempään kesään. Kun Suomessa on totuttu lukukausien väliin lomiin, saattaa ulkomaisissa oppilaitoksissa joutua kirjoittamaan tutkielmia ja valmistelemaan esitelmiä. (Myllykoski 1997, 24.)

3.3 Oleskelu ulkomailla

Ulkomailla olo ja elo vaativat jokaiselta toisesta kulttuurista tulevalta sopeutumista, henkistä kestävyyttä ja käytännön asioiden hoitoon perehtymistä ennen lähtöä ja saavuttua paikan päälle. Asumiseen liittyvät asiat tulevat ensimmäisten joukossa mietittäväksi vaihtoon lähtiessä. Yleensä vaihto-opiskelijat asettuvat asumaan opiskelija-asuntoloihin, joiden taso vaihtelee maasta ja oppilaitoksesta riippuen paljonkin. Yleis- tä on, että huoneen joutuu jakamaan toisen kanssa ja sosiaaliset tilat saattavat olla monen ihmisen yhteiskäytössä. On tavallista myös vuokrata pienellä opiskelijaporukalla isompi asunto tai kokonainen talo vapailta vuokramarkkinoilta, koska pienten ja edullisten asuntojen saanti voi olla vaikeaa. (Myllykoski 1997, 63.)

Toinen merkittävä seikka ulkomaille lähettäessä on rahoituksen hankkiminen. Pääasiallisesti opiskelijat saavat rahoitusta ulkomailla suoritettaviin opintoihin kolmesta eri lähteestä: valtion opintotuki ja opintolaina, suvun ja perheen antama tuki sekä opiskelijan itsensä hankkimat tulot ja varat. Yleensä myös lähettävä koulu myöntää opiskelijalle stipendin kattamaan esimerkiksi matkakustannuksia. Stipendien suuruus ja myöntämisperusteet vaihtelevat oppilaitoksittain ja vaihto-ohjelmittain. (Garam 2000, 41, 43.)

Terveystenhoito ja vakuutukset ovat kolmas tärkeä huomioonotettava asia. Opiskelijoiden terveydenhuolto on järjestetty eri maissa eri tavalla, ja on syytä muistaa, että muualla ei ole Suomessa toimivan opiskelijoiden terveydenhuollon kaltaista järjestelmää. Maasta ja käytännöstä riippuen opiskelija joutuu joko yliopiston oman lääkärin tai yleisen terveydenhuollon asiakkaaksi ja hoidon taso on kirjavaa. Tarvittavat vakuutukset kannattaa pitää voimassa ja yleensä kohdemaan käytäntö vaatii tiettyjen vakuutusten hankkimisen. Opiskelijat ovat yleensä vakuutettuja kouluaikana oppilaitoksessa sattuvien tapaturmien varalta. (Myllykoski 1997, 68–69.)

Uuden ja vieraan kulttuurin kohtaaminen on käytännön asioiden hoitamisen ohella merkittävä henkinen koettelemus. Yleisesti puhutaan kulttuurisokista, jolla tarkoitetaan elämänmuutosten aiheuttamaa painetta tai jännitystä, jota tuntee yrittäessään elää itselle vieraassa kulttuurissa. Toisin sanoen on kysymys kulttuurien törmäysvaikutuksesta. Kulttuurisokin kokemisen voimakkuuteen vaikuttavat monet tekijät, kuten kuinka kokenut matkaaja on tai kuinka erilainen kohdekulttuuri on omasta kulttuuripiiristä katsoen. Voidaan kuitenkin sanoa varmaksi, että kulttuurisokilta ei välty, vaikka opiskelua muistuttaisikin paljon kotimaata. (Aro 1998, 18–19.)

Sopeutuminen vieraaseen kulttuuriin jaetaan pääpiirteissään neljään eri vaiheeseen:

1. Tätä vaihetta leimaa alkuinnostus, jonka aikana näkee vieraassa kulttuurissa pelkästään hyviä, kauniita ja kiinnostavia asioita.
2. Jossain vaiheessa asiat kääntyvät vääjäämättä päinvastaisiksi. Kaikki koetaan nyt huonoina ja ärsyttävinä. Tavallista on olla turhautunut ja ärtynyt arkielämän tilanteissa kohtaamista hankaluuksista, jotka johtuvat pääosin viestintävaikeuksista.
3. Kolmannessa vaiheessa oppii hyväksymään asiat sellaisina kuin ne ovat ja lakkaa näkemästä asioita mustavalkoisina.
4. Asennemuutoksen jälkeen alkaa viihtyä vieraassa kulttuurissa, ja lopulta sopeutuu oloihin ollen melkein kuin kotonaan vieraassa kulttuurissa. (Aro 1998, 19.)

Kulttuurisokista selviää parhaiten, kun ymmärtää vaikeuksien johtuvan kulttuurieroista ja kommunikaatio-ongelmista. Parannuskeino sokkiin on kulttuurisen kielen ahkera opiskeleminen ja pyrkimys aktiivisesti ymmärtämään sitä, mikä on itselle outoa ja uutta. Halu oppia niin paljon kuin mahdollista toisen kulttuurin ajattelusta ja tavoista auttaa eteenpäin. (Aro 1998, 26.)

3.4 Paluu kotiin

Kotiin palataan yleensä innokkaalla mielellä, mutta samalla lähteminen on haikeaa. Puhutaan kotiinpaluun sokista, joka on jatkoa kulttuurisokille. Sananparsin ”aika kultaa muistot” voi toteutua hyvinkin voimakkaana riippuen ulkomailla vietetyn ajan pituudesta ja sopeutumisesta uuteen kulttuuriin. Pitkä ero ja koti-ikävä ovat saattaneet saa-

da aikaan sen, että muistikuvat perheestä ja kaveripiiristä ovat muodostuneet ruusuisemmiksi, kuin ne todellisuudessa olivatkaan ennen lähtöä. Lähiympäristö olettaa ulkomailta palaajan asettuvan takaisin samoihin kuvioihin nopeasti ja kaiken jatkuvan entiseen malliin. (Aro 1998, 42–43.)

Oleskelu vieraassa kulttuurissa aiheuttaa aina muutoksia omassa identiteetissä. Kotiin palattuaan yleensä vasta huomaa muutokset itsessään, ja olemus, käyttäytyminen ja asioihin ja ihmisiin suhtautuminen ovat saattaneet muuttua niin paljon, että perheellä ja ystävillä saattaa olla vaikeuksia tunnistaa henkilöä enää samaksi ihmiseksi. Identiteetti muutokset saattavat myös jäädä tyystin huomaamatta lähipiiriltä, jolloin voi syntyä ristiriitaisia tilanteita ja väärinymmärretyksi tulemisen tunnetta. (Aro 1998, 43.)

Kotiin paluun jälkeen arvioidaan omassa oppilaitoksessa ulkomailta suoritettujen opintojen saldo. Yksittäiset opintosuoritukset voidaan hyväksilukea osaksi suomalais-ta tutkintoa tai niillä voidaan korvata tutkintovaatimuksen joitakin osia. Ulkomaiset suoritukset voidaan myös liittää sivuaineeksi tai vapaasti valittaviin opintoihin. Korkeakoulu päättää opintojen hyväksilukemisesta, ja päätös tehdään jälkikäteen opiskelijan esittäessä todistukset suoritetuista opinnoista ja niiden laajuudesta. Korkeakoulut saavat päättää itse hyväksiluvun periaatteista, siitä ei ole olemassa valtakunnallisia yhteisiä säädöksiä. (Myllykoski 1997, 86.)

Koko tutkinnon ulkomaisessa oppilaitoksessa suorittaneet opiskelijat joutuvat yleensä hyväksyttämään tutkinnon Suomessa. Joillakin aloilla työnantajat voivat hyväksyä ulkomaisen tutkinnon sellaisenaan, kun taasen esimerkiksi julkishallinnon virkoihin vaaditaan ulkomailta suoritettua tutkinnon hyväksyttämistä Suomessa. Hyväksyttämishakemus tehdään Opetushallitukselle, joka myös tekee asiasta päätöksen. (Myllykoski 1997, 83, 85.)

4 OPISKELIJAVAIHTO KYMENLAAKSON AMK:SSA

Kansainvälisyys on olennainen osa Kymenlaakson ammattikorkeakoulun arkea. Paitsi että koulu vastaanottaa ulkomaisia opiskelijoita, suorittaa noin 15 % KyAMK:in opiskelijoista vaihto-opintoja tai työharjoittelun ulkomailta opintojensa aikana. Kansainvälistymistä pyritään toteuttamaan koulutuksen, tutkimuksen ja ympäröivän yhteiskun-

nan yhteistyönä ja yksi keskeisimmistä toiminnan muodoista on henkilövaihto. (Kansainvälisyys 2009.)

Vaihtojakso kestää yhden tai kaksi lukukautta, ja pääsääntöisesti kolmannen ja neljännen vuosikurssin opiskelijat voivat hakea vaihtopaikkoja. Vaihtopaikan haku tapahtuu kahdessa vaiheessa, jossa opiskelija ensiksi hakee vaihto-oppilaaksi ja koulun puolesta varmistetaan, että oppilaalla on edellytykset lähteä opintojensa puolesta. Saatuaan koulun hyväksynnän, opiskelija voi hakea paikkaa valitsemastaan vaihtokoulusta. (Opiskelijavaihto 2009.)

KyAMK:illa on yli 100 partnerioppilaitosta noin 30 maassa. Suurin osa partnerioppilaitoksista on Euroopassa, kauimmaisesta Kiinassa ja Malawissa. KyAMK osallistuu aktiivisesti koulutusyhteistyöohjelmiin kaikissa maanosissa ja on mukana Erasmus-, Nordplus-, FIRST- ja North-South-South –ohjelmissa. FIRST –ohjelma on tarkoitettu Venäjälle vaihtoon lähteville opiskelijoille. KyAMK kiteyttää opiskelijavaihtojen peruseriaatteet seuraavasti:

- *perustuvat korkeakoulujen solmimiin yhteistyösopimuksiin*
- *korkeakoulut valitsevat vaihtoon lähtevät opiskelijat*
- *vaihto-opiskelijoilta ei peritä lukukausimaksuja kohdekorkeakoulussa*
- *suoritettavat opinnot luetaan täysimääräisesti hyväksi suoritettavaan tutkintoon*

(Ohjelmat 2009.)

Kansainvälisyyden ja vaihto-opiskelun edistämiseksi on kehitetty myös Moona- ja Valtteri –nimiset ohjelmat. Moona on ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille suunnattu kansainvälistymiseen motivoiva kurssi ja Valtteri ulkomaille lähtevien valmentava virtuaalikirssi. Valtterin tarkoituksena on ohjata opiskelijaa vaihtoon lähdön suunnittelusta aina kotiin paluuseen saakka. Ohjelma pitää sisällään erilaisia valmentavia tehtäviä, tärkeää informaatiota, hyödyllisiä linkkejä sekä muita mielenkiintoisia aiheita kuten kulttuurisokin kokeminen. (Moona & Valtteri 2009.)

4.1 Kv-toimiston asettamat tavoitteet vaihto-opiskelulle

Kv-toimisto on määritellyt kansainvälistymisen ja vaihto-opiskelun tavoitteita seuraavasti: *Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kansainvälistyminen liittyy korkeakoulun strategisiin tavoitteisiin ja koulutuksen korkeaan laatuun. Sen tavoitteena on taata koulutusohjelmien ja opetusmenetelmien korkea kansainvälinen taso mm. edistämällä sekä opiskelijoiden että opettajien osallistumista kansainväliseen toimintaan ja vastaanottamalla ulkomaalaisia opiskelijoita ja opettajia oman opetuksemme piiriin. Päämäärämme on valmistaa opiskelijoitamme kansainvälisiin tehtäviin, joissa tarvitaan ammatillista osaamista, kielitaitoa ja avointa suhtautumista vieraisiin kulttuureihin.* (Kansainvälisyys 2009.)

Opiskelijavaihdon keskeisenä periaatteena on ulkomaisessa korkeakoulussa hyväksytty suoritetun opintojen täysimääräinen hyväksyminen osaksi omassa korkeakoulussa suoritettavaa tutkintoa. (Opiskelijavaihto 2009.)

4.2 KK:n koulutusohjelman mukaiset tavoitteet Venäjän vaihdolle

Kansainvälisen koulutusohjelman yksi opintojaksoista on kolmen kuukauden pakollinen oleskelu Venäjällä, jonka voi suorittaa joko vaihto-opiskeluna tai työharjoitteluna. KK:n koulutusohjelmassa vaihto-opiskelun tavoitteet kiteytetään seuraavasti: *Opiskelija syventää ja vahvistaa venäjän kielen osaamistaan, opettelee selviytymään venäläisessä kulttuuriympäristössä ja saa mahdollisuuden totutella venäläiseen arkipäivään. Opinnot suoritetaan jossakin ammattikorkeakoulun yhteistyöoppilaitoksessa Venäjällä ko. oppilaitoksen ohjelman mukaan.* (Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma 2009.)

4.3 Partnerioppilaitokset Venäjällä

4.3.1 ENGECON

Pietarin valtiollinen tekniikan ja talouden yliopisto (St. Petersburg State University of Engineering and Economics) on perustettu vuonna 1906, mutta yliopiston arvon se sai vasta vuonna 2000. Nykyään yliopistossa on 10 tiedekuntaa, joissa voi opiskella 30 eri pääainetta talouden, informaatioteknologian ja oikeustieteiden alueilta. Yliopistossa

on kirjoilla yli 28 000 opiskelijaa ja heidän lisäksi on noin 600 kansainvälistä opiskelijaa 30 eri maasta. (Engecon 2009.)

Tekniikan ja talouden yliopiston Kansainvälinen opintokeskus järjestää ulkomaalaisille opiskelijoille venäjän kielen opinto-ohjelmia yhdeksi tai kahdeksi lukukaudeksi sekä tarvittaessa myös lyhyempiä opintojaksoja. Opiskelijoille tarjotaan myös englanninkielisiä luentoja mm. Venäjän taloudesta ja liike-elämästä sekä muuta ajanvietettä. (Engecon 2009.)

4.3.2 IMISP

Pietarin kansainvälinen johtamisen instituutti (International Management Institute St. Petersburg) on perustettu vuonna 1989 ja se toimii yksityisen koulun periaatteella, eli kaikki opetus on maksullista. Instituutti rahoittaa toimintansa myymällä räätälöityä ja kallista koulutusta yrityksille. Instituutissa voi suorittaa MBA- ja BBA –tutkintoja business-orientoituneissa opinto-ohjelmissa. Instituutissa on kuusi eri osastoa, joissa voi opiskella esimerkiksi rahoitusalan, markkinoinnin ja vieraiden kielten koulutusohjelmissa. (Imisp 2009.)

Koulun 20-vuotisen historian aikana on valmistunut yli 19 000 opiskelijaa suoritettuaan ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon, osallistuttuaan täydentävään koulutukseen tai yrityskoulutukseen. Koulun kirjoilla kerrotaan olleen ja valmistuneen näiden vuosien aikana monia nykypäivänä Pietarin business-eliittiin kuuluvia johtajia. (Imisp 2009.)

4.3.3 IMOP

Pietarin valtiollinen polytekninen yliopisto (St. Petersburg State Polytechnical University) on perustettu vuonna 1899, ja se sai yliopiston statuksen vuonna 1975. Yliopistossa toimii 21 tiedekuntaa ja instituuttia, joiden alaisuudessa toimii 150 laitosta, noin 120 tieteellisten laboratorioiden osastoa sekä muita tutkimuslaboratorioita ja tieteellisiä keskuksia. Yliopisto on kampusalueella, joka muodostaa oman pienen korttelinsa tarjoten opiskelijoille monenlaisia palveluja. Tiedekunnissa opiskelee noin 26 000

opiskelijaa mm. konetekniikkaa, fysiikkaa, oikeustiedettä tai humanistisia aineita. (Imop 2009.)

Polyteknisen yliopiston Kansainvälinen keskus IMOP (Institut Meždunadodnyh Obrazovatelnyh Programm, Institute of International Educational Programs) perustettiin 1996 ja tarjoaa kansainvälisille opiskelijoille opintoja tekniikassa, taloudessa, humanistisissa aineissa sekä venäjän kielen kursseja. Instituutissa opiskelee noin 2600 ulkomaalaista opiskelijaa. (Imop 2009.)

4.3.4 Pietarin valtiollinen rautatieyliopisto

Pietarin valtiollinen rautatieyliopisto (St. Petersburg State Railway University) on perustettu vuonna 1809 ja on Venäjän vanhin teknillinen yliopisto. Sieltä valmistuu insinöörejä rautatiealan tarpeisiin. Yliopistossa on 10 tiedekuntaa, joissa voi opiskella mm. sähkömekaniikkaa, kone- ja sähkötekniikkaa sekä rautatietunneleiden ja –siltöjen tekniikkaa.

Rautatieyliopiston kansainvälinen toiminta on alkanut jo vuonna 1956, minkä jälkeen yli 2000 aasialaista, afrikkalaista, amerikkalaista ja eurooppalaista opiskelijaa on suorittanut insinöörin, maisterin, kandidaatin tai tohtorin tutkintoja. Tällä hetkellä yliopistossa opiskelee ulkomaalaisia opiskelijoita 32:sta eri maasta ja opiskelu tapahtuu venäjän kielellä. (Rautatieyliopisto 2009.)

5 OLESKELU VENÄJÄLLÄ

Lienee paikallaan sanoa myös muutama sana Venäjästä ja siellä oleskelusta erityisesti opiskelijoiden kannalta. Venäjälle matkustettaessa vaaditaan viisumi, jota voi anoa Venäjän Suomen konsulivirastoista mm. Helsingistä ja Turusta. Viisumia varten tarvitaan kutsu, jonka yleensä järjestää matkatoimisto, mutta opiskelijan tapauksessa vastaanottava oppilaitos lähettää kutsun, josta käy ilmi matkan pituus ja tarkoitus sekä viisumin hakijan henkilötiedot. Kutsussa on oltava myös Venäjän ulkoasiainministeriön leima. Pitkäaikaisiin oleskeluihin vaaditaan myös Venäjän maahanmuuttoviraston (FMS:n) puolto kutsuun. (Viisumiasiat 2009.)

Opiskeluviisumin saanti edellyttää, että passi on voimassa vähintään 1,5 vuotta viisumin myöntämisen alkupäivästä. Sen lisäksi vaaditaan Venäjän Federaation alueella voimassa olevat vakuutukset ja vakuutusyhtiöllä on oltava jälleenvakuutus sopimus venäläisen vakuutusyhtiön kanssa. Opiskelijoilta vaaditaan myös HIV-todistus, mikäli he oleskelevat maassa yli kolme kuukautta. (Viisumiasiat 2009.)

Paperisota jatkuu vielä Venäjänkin puolella, kuten sain huomata lähtiessäni vaihtoon Pietariin syksyllä 2007. Ensimmäinen viisumi oli kertaviisumi ja se myönnettiin vain kolmeksi kuukaudeksi, mikä tarkoitti sitä, että rajan sai ylittää vain kerran Venäjälle tulon jälkeen. Pietarissa jouduin käymään uudestaan HIV-testissä voidakseni anoa monikertaviisumia. Syyksi monikertaviisumin hakemiseen Venäjän puolella sanottiin, että prosessi on nopeampi kuin Suomessa. Yliopiston puolesta hoidettiin paperit eteenpäin ja monikertaviisumi tuli noin kuukauden kuluttua papereiden lähettämisestä.

Sen jälkeen piti tehdä vuokrasopimus asuntolapaikasta, hankkia opiskelijakortti ja kulkulupa yliopistolle sekä muita vastaavia asioita. Kaikkien näiden asioiden valmiiksi saattamiseen kului aikaa, sillä toimistokulttuuri Venäjällä on täysin toisenlainen verrattuna Suomen oloihin. Opiskelijan on siis heti aloitettava sopeutuminen uuteen kulttuuriin suoriutuessaan alkuvaiheen käytännön järjestelyistä. Nämä ovat mielestäni merkittävimmät asiat, joita vaihto-opiskelija joutuu kohtaamaan välittömästi oleskelunsa alkuvaiheessa.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Tutkimuskohde

Tutkimuksen otokseen on valittu Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen kaupan koulutusohjelman Venäjän kaupan suuntautumisvaihtoehdon valinneet opiskelijat, jotka ovat olleet tai ovat tällä hetkellä vaihdossa Venäjällä. Tutkimuksessa selvitetään heidän mielipiteitään vaihtoon ohjaamisesta, vaihdon aikana tapahtuvasta ohjauksesta sekä vaihdon jälkeisestä asioiden hoidosta KyAMK:issa.

Tutkimuskohteen valinta on rajattu selkeästi tähän tiettyyn ryhmään opiskelijoita, jotta saataisiin mahdollisimman hyvä kokonaiskuva vaihto-opiskeluun liittyvästä prosessis-

ta matkan suunnittelusta paluuseen saakka. Tutkimuksen näkökulma painottuu selkeästi opiskelijoiden kokemuksiin ja mielipiteisiin asiasta.

6.2 Tutkimusmenetelmä ja tiedonkeruu

Tämä on kvantitatiivinen survey-tutkimus, jonka tarkoitus on pääasiassa kartoittava. Tutkimuksella pyritään kartoittamaan valitun opiskelijajoukon mielteitä tutkimusongelmaan liittyen. Toisaalta tutkimuksessa halutaan myös selittää tutkimuskohteen ja KyAMK:in virallisen linjan välillä ilmenneiden ristiriitojen syitä ja seurauksia.

Aineistonkeruuta varten laadittiin kysely, joka oli jaettu kysymysten muodostamien kokonaisuuksien perusteella kuuteen ajatukselliseen osaan. Kysymykset olivat sekä strukturoituja että avoimia. Strukturoidut kysymykset olivat väittämiä, joihin vastattiin Likertin asteikolla 1 – 6, jolloin 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä ja 6 = en osaa sanoa. Jokaisen kysymyskokonaisuuden jälkeen sai avoimesti kommentoida edellä käsiteltyjä aiheita. Myös taustatietojen keräyksessä käytettiin avoimia kysymyksiä. Tiedonkeruu toteutettiin sähköpostitse. Kysely lähetettiin yhteispostituksena kaikille KK-ryhmille ja kyselyyn pyydettiin vastaamaan tietyn ajan kuluessa.

6.3 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen ehdoton haaste oli tavoittaa se joukko opiskelijoita, jotka soveltuivat otokseen. Venäjän kaupan opiskelijoiden määrä on pieni suhteessa vaikkapa muiden liiketalouden opiskelijoiden määrään ja vielä pienempi on niiden Venäjän kaupan opiskelijoiden määrä, jotka ovat olleet Venäjällä vaihdossa. Vaikka Venäjällä suoritettava vaihto-opiskelu tai työharjoittelu on pakollinen tutkintovaatimuksen mukaan, eivät kaikki opiskelijat sitä kuitenkaan todellisuudessa suorita. Osa opiskelijoista puhuu venäjää äidinkielenään, jolloin oleskelu Venäjällä ei välttämättä ole tarpeellista. Osa opiskelijoista voi olla estynyt lähtemään vaihtoon esimerkiksi perhesyistä.

Kyselyyn vastasi 13 opiskelijaa, joten otoksen $N=13$. Sitä tosiasiaa ei voi kiistää, ettei vastausten pieni määrä vaikuttaisi jossain määrin tutkimuksen luotettavuuteen, mutta toisaalta on pidettävä mielessä otoksen alun perinkin pieni koko. Kyselyyn vastasi opiskelijoita neljältä eri vuosikurssilta.

7 ENNEN VAIHTOON LÄHTÖÄ

7.1 Kohteen valinta ja lähdön motiivit

Kyselyyn vastasi 13 Venäjän kaupan opiskelijaa. He ovat aloittaneet opintonsa Ky-AMK:iissa vuosina 2004–2007 ja alla olevassa taulukossa on esitetty opintojen aloitusvuosien ja kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden määrän välinen jakauma.

Taulukko 3. Kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden määrä

Aloitusvuosi	2004	2005	2006	2007
Vastanneiden määrä	1	9	2	1

Vaihto-opiskelujakson pituuden perusteella on laskettu taulukon 4 mukainen jakauma.

Taulukko 4. Vaihto-opiskelujakson pituus

Lukukausi	Syky	Kevät	Syky+kevät	Ei määritelty
Vastanneiden määrä	0	2	9	2

Taulukossa 4 oleva sarake ”Ei määritelty” tarkoittaa niitä vastaajia, jotka eivät ole vielä lähteneet vaihtoon, mutta vastasivat kyselyyn siltä osin kuin pystyivät.

Taulukossa 5 on esitetty opiskelijoiden jakautuminen eri vaihto-oppilaitoksiin.

Taulukko 5. Opiskelijoiden jakautuminen vaihto-oppilaitoksiin

Vaihto-oppilaitos	Vastanneiden määrä
ENGECON	5
IMISP	0
IMOP	5
Muu	2
Ei määritelty	1

Jossain muussa oppilaitoksessa ilmoitti olleensa kaksi opiskelijaa, joista toinen oli ollut Uralin valtiollisessa teknillisessä yliopistossa Jekaterinburgissa ja toinen ei ilmoittanut paikkaa.

Kysyttäessä syitä vaihto-oppilaitoksen valintaan, vastaajat mainitsivat seuraavia syitä, joita on lueteltu oppilaitoskohtaisesti.

ENGECON:

- halu jäädä Pietariin lähelle Suomea
- muilta kuultu hyvä palaute
- omat kokemukset intensiivikurssista ko. oppilaitoksessa
- oppilaitos oli lähellä keskustaa kuten myös nähtävyydet
- vaikutti sopivammalta omaan alaan nähden
- oli ainoa mahdollinen oppilaitos hakuvaiheessa

ENGECON:in sijainti lähellä keskustaa mainittiin kolmessa vastauksessa ja se tuntui olevan tärkein peruste oppilaitoksen valinnalle.

IMOP:

- oppilaitoksen hyvä maine
- entuudestaan tuttu
- yliopiston kampusalueen sijainti
- muut eivät halunneet sinne
- ENGECON:iin ei enää päässyt
- kuulosti hyvältä paikalta
- koulutustarjonta vaikutti mielenkiintoiselta
- tuntui parhaalta vaihtoehdolta
- oli mahdollista olla kaksi lukukautta

IMOP:in kohdalla useimmin syynä mainittiin mielikuva oppilaitoksen paremmuudesta. Joillekin vastaajista IMOP oli kuitenkin vasta toisella sijalla valinnassa, koska ENGECON:iin eivät päässeet kaikki halukkaat.

Jonkun muun kuin KyAMK:in partnerikoulun valinneet perustelivat syitänsä halulla lähteä vaihtoon jonnekin muualle kuin Pietariin tai Moskovaan sekä haasteellisuudella.

Tiedusteltaessa odotuksia opiskelijavaihdosta ennen hakuprosessia ja lähtöä, listattiin seuraavia syitä ja asioita:

- oletettiin saatavan enemmän apua KyAMK:ista käytännön järjestelyihin
- odotettiin IMOP:in Business Semester –ohjelmaan osallistumista
- oletettiin elämän Venäjällä olevan vaikeaa, mutta opintojen hyvin järjestettyä
- hakuprosessin työläydestä huolimatta odotettiin vaihto-opiskeluajasta elämysrikasta aikaa
- oppisi kieltä ja kulttuuria, pääsisi käyttämään kieltä joka päivä
- odotus rankasta opiskeluvuodesta Venäjän kouluissa olevan kovan vaatimustason ja kurin vuoksi
- oletus taistelusta byrokratian rattaissa, oletus oleskelun kauheudesta ja toive pikaisesta kotiinpaluusta
- halu päästä pois Suomesta
- oikean venäläisen elämän näkeminen
- hyvän työn saaminen myöhemmin

Eniten odotettiin kielitaidon paranevan vaihto-opiskelun myötä ja haluttiin nähdä ja kokea venäläistä kulttuuria ja elämää. Myös negatiiviset mielikuvat ja odotukset olivat yllättävästi monen mielessä, vaikka Venäjälle vaihtoon lähdöstä oli puhuttu sekä kavereiden että koulun henkilökunnan kanssa etukäteen. Odotukset myös opintojen laadusta ja määrästä olivat monella korkealla ennen lähtöä.

Tiedusteltaessa opiskelijoilta, mistä he saivat tietoa vaihto-opiskelusta, he vastasivat taulukossa 6 esitetyn mukaisesti.

Taulukko 6. Vaihto-opiskelun tiedonlähteet

Sain tietoa...	Valintojen määrä	%-osuus
Kv-toimistosta	4	11
KK:n henkilökunnalta	8	22
Moona- ja Valtteri -ohjelmista	3	8
vaihdossa olleilta	7	19
kavereilta	4	11
KyAMK:in kotisivuilta	2	6
vaihtokoulujen kotisivuilta	3	8
Internetistä yleensä	3	8
muista lähteistä, mistä?	2	6
Yhteensä	36	100

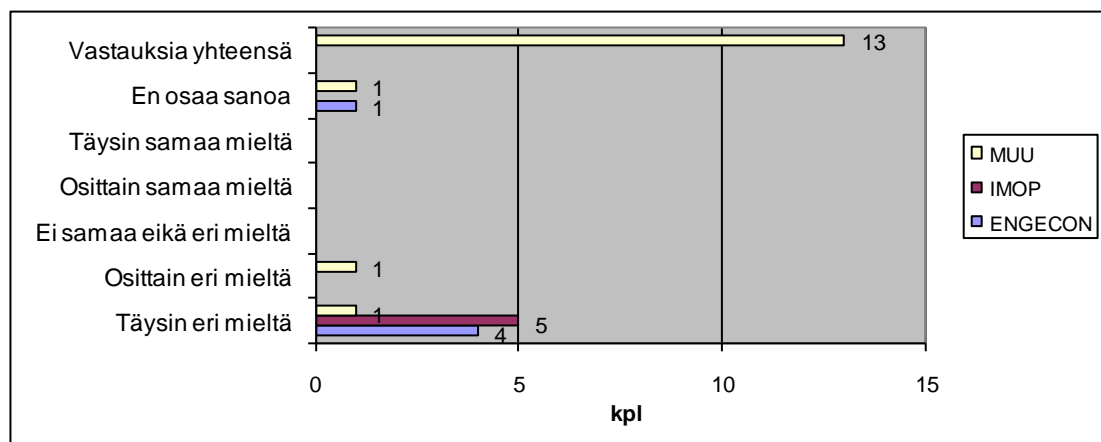
Vaihtoehtoja sai valita niin monta kuin halusi ja taulukon 6 kohtaan ”muista lähteistä, mistä?” oli vastattu ”Cimosta” ja ”ilmoitustaululta”. Prosentuaalisia osuuksia tarkasteltaessa voidaan todeta, että neljän tärkeimmän ja selvimmin erottuvan tiedonlähteen joukossa olivat järjestyksessä KK:n henkilökunta, aiemmin vaihdossa olleet, Kv-toimisto ja kaverit.

7.2 Vaihtoa koskevan tiedon laatu ja määrä

Seuraavaksi tiedusteltiin opiskelijoiden mielipiteitä ja kokemuksia informaation määrästä ja laadusta juuri nimenomaan koskien vaihto-opiskelua Venäjällä. Tästä osiosta alkaen kysymykset oli esitetty väittäminä, joihin vastattiin Likertin asteikolla 1 – 5.

Jokaista väittämien muodostamaa osiota seurasivat avoimet kysymykset, joihin vastaajat voivat kommentoida omin sanoin mielipiteitään esitetyistä väittämistä tai esittää täydentävää tietoa halunsa mukaan. Suurin osa opiskelijoiden esittämistä omista ajatuksista oli erittäin kärkeviä ja kaikkien kommenttien suora lainaaminen ei ole mielestäni oleellista työn kannalta. Päädyn esittämään opiskelijoiden mielipiteistä kaikkein oleellisimmat ajatukset mahdollisimman alkuperäisinä ja niitä tehostaakseni olen ottanut työhön muutaman suoran lainauksen, jotta työstä välittyisi opiskelijoiden todellinen tunnetila vaihtoon liittyviä asioita käsiteltäessä.

Wäittämä ”Netissä suoritettavat Moona- ja Valtteri-ohjelmat valmentavat hyvin Venäjälle vaihtoon lähtevää”.

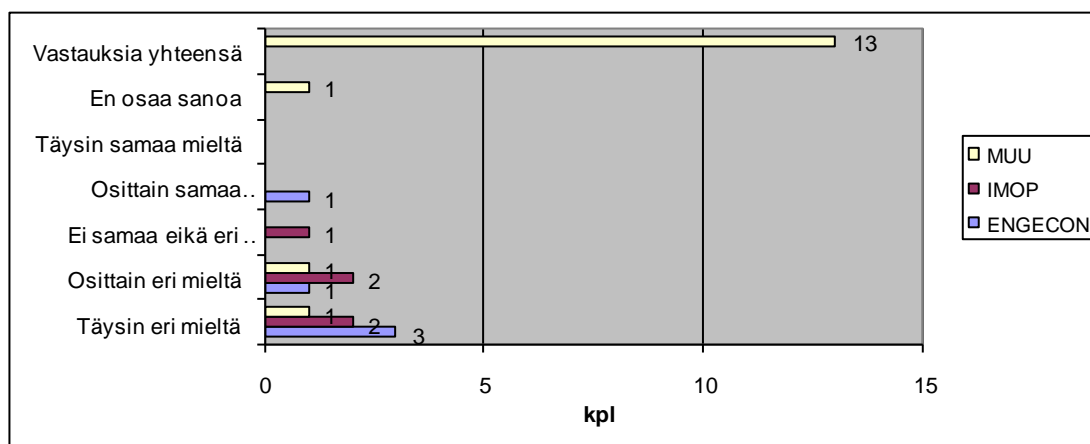

Kuva 1. Moona- ja Valtteri-ohjelmien hyödyllisyys

Vastauksista käy selvästi ilmi suurimman osan vastaajista olleen sitä mieltä, että opiskelijoiden kansainvälistymiseen ja vaihto-opiskeluun ohjaavat ohjelmat eivät valmentana Venäjälle vaihtoon lähtijöitä hyvin. Myöskään vertailussa eri vaihto-oppilaitoksessa olleiden opiskelijoiden kesken ei ilmennyt eroja mielipiteessä.

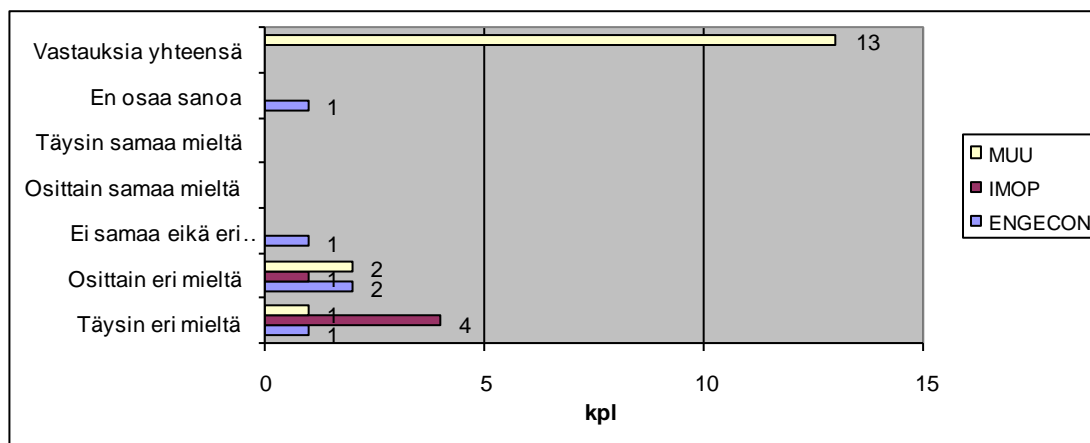
Väittämä ”**Vaihto-infoja ja vaihtoon valmentamista oli riittävästi**”.

Kuva 2. Vaihtoon valmentamisen määrä

Vaihto-infojen ja vaihtoon valmentamisen määrää arvioitaessa alkaa esiintyä jo jonkinlaista hajontaa mielipiteissä, mutta kuvasta 2 voidaan päätellä opiskelijoiden olleen kuitenkin pääosin sitä mieltä, että informaatiota ja valmentamista olisi saanut olla enemmän.

Väittämä ”**Vaihto-infoissa sai riittävän tiedon ja kattavan kuvan vaihtoon lähdöstä ja vaihdossa olosta erityisesti Venäjällä**”.

Kuva 3. Vaihto-infojen hyöty Venäjälle lähteville

Vastaajat olivat selkeästi samaa mieltä siitä, että KyAMK:in antama informaatio erityisesti Venäjälle suuntautuvasta vaihdosta ei ollut riittävää. Vaihto-oppilaitoksen mukaan jaotellut mielipiteet jakoutuivat ENGECON:issa olleiden keskuudessa tasaisemmin, kun taas IMOP:issa olleet olivat selkeämmin sitä mieltä, että Venäjän vaihdoista ei saatu tarpeeksi tietoa.

Vastaajien kommentoimissa omin sanoin edellä esitettyä väittämiä tuli esiin seuraavanlaisia mielipiteitä:

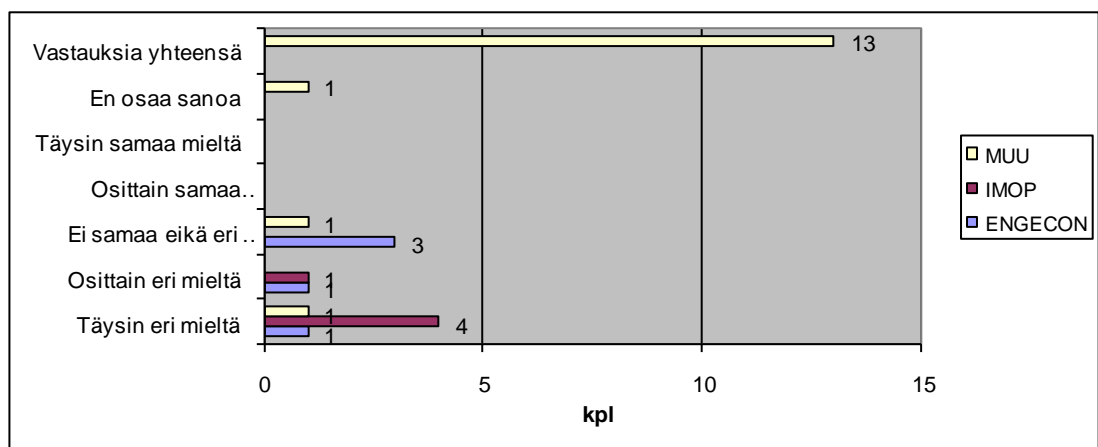
- vaihdosta on saanut tietoa melko huonosti
- Moonan tekeminen oli täysin turhaa opiskelijan ollessa jo muutenkin kansainvälisesti suuntautunut
- informaation sisältö oli huonoa/tarpeetonta
- neuvoja käytännön arkielämään ei saanut, esim. viisumin hakeminen, raha-asioiden hoito
- Moonan tekeminen ei motivoi
- vaihto-infot käsittelivät pääasiassa Eurooppaan lähtevien asioita ja Venäjälle lähtijät jäivät tyhjän päälle
- Kv-toimistossa ei tiedetty mitään paikallisista oloista [Venäjällä]
- Moona ja Valtteri ovat turhia Venäjän vaihtoa ajatellen
- selkeästi Venäjälle suuntautuva vaihto-info olisi hyvä
- KyAMK:in vaihto-infotilaisuuksissa sai perustiedot asioista ja tarvittavista papereista
- omakohtaisia kokemuksia vaihdosta olisi haluttu kuulla enemmän
- Jos olisi saanut enemmän tietoa ENGECON:ista, olisi voinut tehdä toisen valinnan vaihtokoulun suhteen.
- enemmän tietoa asuntoloista ja viisumiasioista
- Kv-toimistossa ei osattu kertoa mitään asuntoloista tai ylipäätään mistään

Eräs opiskelija kommentoi vaihtoon ohjaamista seuraavin sanoin: *Vaihtoinfot käsittelivät pääsääntöisesti länteen lähtevien asioita. Venäjälle lähtijät jäivät täysin tyhjän päälle. Venäjän vaihtoinfot olivat yhtä tyhjän kanssa; kyllä kaljan hinnan saa selville paikankin päällä. Ei mitään käsitystä majoituksesta, raha-asioiden hoidosta, ns. arkielämästä Venäjällä. Suosittelisin, että jos KV-toimisto aikoo jatkossakin hoitaa Venä-*

jän vaihtoja, kannattaisi ottaa selvää etukäteen paikallisista oloista. Eivät ne niin dramaattisesti koko ajan muutu, kuten annettiin ymmärtää... Ja kannattaa selvittää opiskelijoille, millaisia hakupapereita täytellään, ettei tarvitse sitten jälkeinpäin irvistellä lukutaidon puutteesta. Jäi maku, ettei Venäjän vaihdoista piitata tuon taivaallista erityisesti KV-toimistossa.

7.3 Kv-toimiston toiminnan arviointi

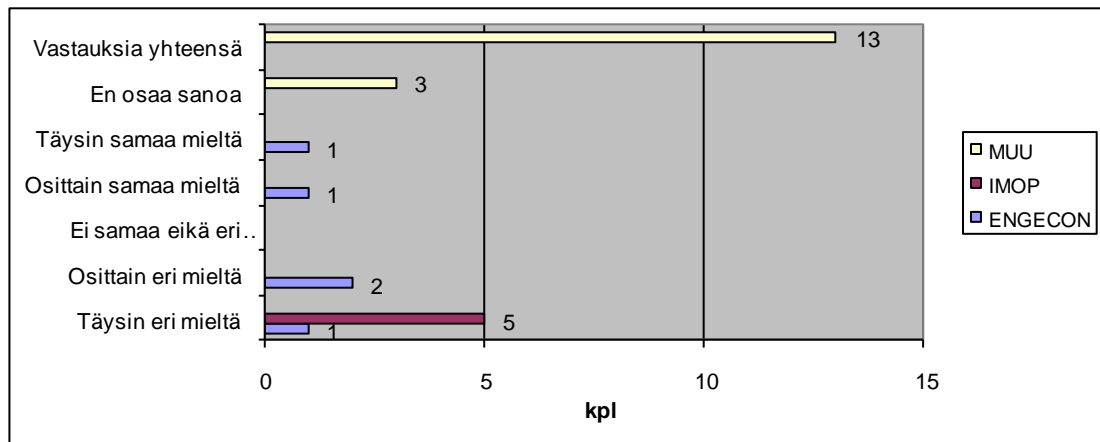
Väittämä ”Kv-toimistosta saatu tieto ja neuvonta oli riittävää”.

Kuva 4. Kv-toimistosta saadun tiedon määrä

Edelleen vastaajista enemmistö kokee Kv-toimistosta saadun tiedon ja neuvonnan hyödyttömäksi, mutta tarkasteltaessa vaihto-oppilaitoskohtaisesti, voidaan todeta, että vastaajien mielipiteissä alkaa syntyä eroja. IMOP:issa olleet eivät kokeneet hyötynensä lainkaan saadusta informaatiosta, kun taas ENGECON:issa opiskelleet suhtautuivat asiaan neutraalimmin ja kokivat saaneensa jotain hyödyllistä tietoa.

Väittäjä ”Kv-toimiston henkilökunta oli ajan tasalla vaihto-ohjelmista (sisällöt ja korvaavuudet)”.

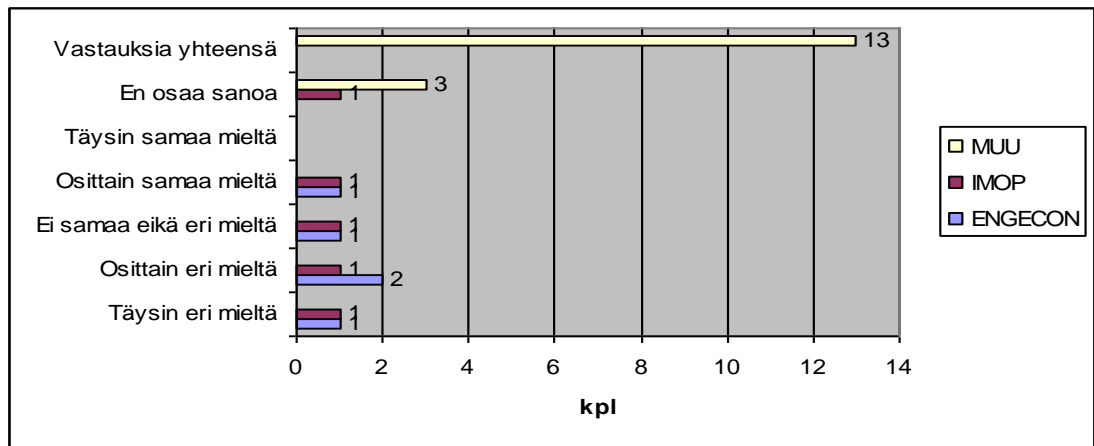
Kuva 5. Kv-toimiston henkilökunnan tiedot vaihto-ohjelmista

Tässä asiassa alkaa näkyä eniten hajontaa verrattuna tähän asti esitettyihin väittämiin. Edelleen enemmistö on sitä mieltä, että Kv-toimistossa ei oltu ajan tasalla siitä, mitä vaihto-ohjelmissä tapahtuu tai miten korvaavuuksia saa Venäjällä suoritetuista opinnoista, mutta kuitenkin ENGECON:issa opiskelleet ovat kokeneet Kv-toimiston tienneen heidän valitsemastaan vaihto-oppilaitoksesta ja ohjelmasta jonkin verran.

IMOP:issa opiskelleet ovat vahvasti sitä mieltä, että Kv-toimistossa ei tiedetty heidän valitsemansa vaihto-oppilaitoksen asioista ja ohjelmasta laisinkaan. Tulos on sikäli mielenkiintoinen, että he ovat tässä asiassa täydellisesti samaa mieltä.

Muihin kuin näihin kahteen partnerioppilaitokseen hakeneet eivät ole pystyneet kommentoimaan Kv-toimiston toimintaa, koska he eivät ole olleet tekemisissä toimiston kanssa vaihtoasioita hoidettaessa, vaan kumppanina on ollut jokin KyAMK:in ulkopuolinen Venäjälle vaihto-ohjelmia järjestävä toimisto, esim. Cimo.

Väittäjä ”Kv-toimistossa osattiin auttaa hakemusten täyttämässä ja lähettämisessä, viisumien ja muiden asiakirjojen hankkimisessa”.

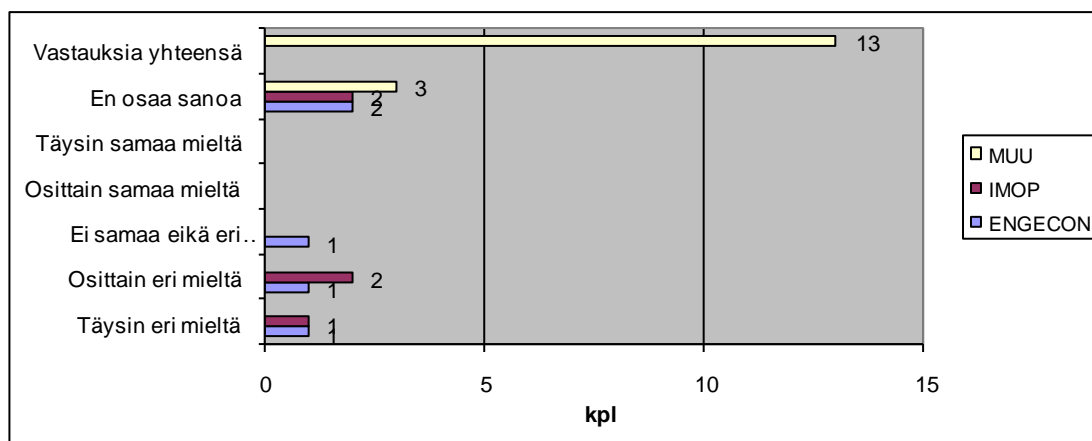

Kuva 6. Kv-toimiston kyky auttaa asiakirjojen hankkimisessa

Vastausten hajonta on laaja, minkä perusteella voidaan sanoa, että osa opiskelijoista kokee saaneensa tarvitsemaansa apua, mutta osa kokee jääneensä ns. omilleen hakemusten ja muiden papereiden kanssa. Jakauma on tasainen myös oppilaitoskohtaisesti tarkasteltuna. Voisi sanoa, että ENGECON:iin hakeneet olisivat kaivanneet hieman enemmän ohjausta ja apua hakemusten ja muiden asiakirjojen täyttämässä ja hankkimisessa, mutta erot eivät ole kuitenkaan merkittäviä IMOP:iin hakeneisiin verrattuna.

Noin kolmasosa vastaajista ei ole osannut ottaa kantaa asiaan, koska ovat joko hankineet vaihtopaikkansa jotain muuta reittiä saaden apua muilta tahoilta, eivätkä ole olleet tekemisissä Kv-toimiston kanssa. He ovat toisaalta saattaneet kokea selviytyvänsä omatoimisesti hakemusten ja kaavakkeiden täyttämistä, eivätkä sen vuoksi ole ottaneet yhteyttä Kv-toimistoon.

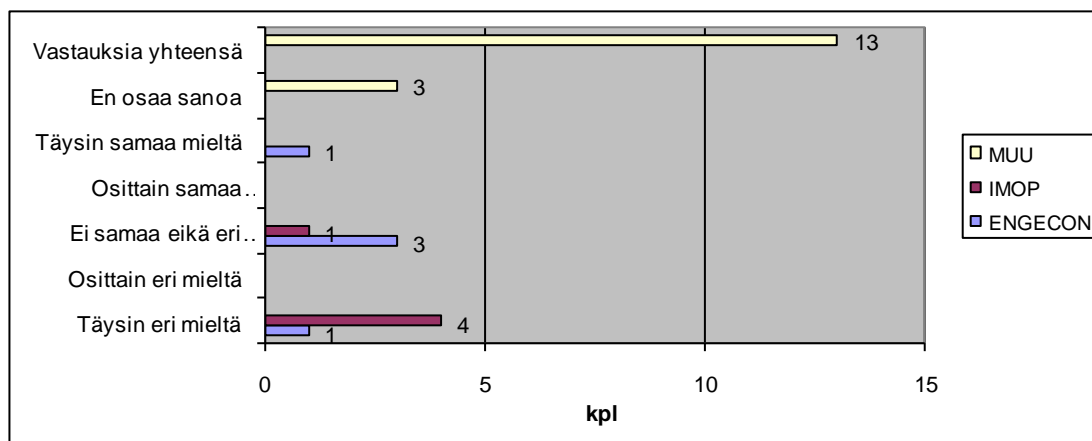
Väittämä ”Kv-toimiston henkilökunta auttoi pyydettyessä em. asioissa”.

Kuva 7. Kv-toimistosta saatu apu asiakirjojen hankkimiseen

Hajonta on edelleen tasainen vaihto-oppilaitosten kesken asiaa tarkasteltaessa ja jonkin mielipiteen asiasta omaavat ovat olleet pääsääntöisesti sitä mieltä, että Kv-toimistosta ei saanut tarvittavaa apua pyydettyessä. Suurimmalla osalla vastaajista ei ole kokemusta Kv-toimistosta saatavasta avusta, mistä voisi päätellä, että he eivät ole edes ottaneet yhteyttä toimistoon näiden asioiden puitteissa.

Väittämä ”Kv-toimiston henkilökunnan kanssa oli helppoa ja vaivatonta asioida”.

Kuva 8. Asioinnin helppous Kv-toimiston kanssa

Opiskelijoiden mielipide asiasta jakaantui kolmeen pääryhmään, joista niukka enemmistö oli täysin tyytymättömiä asiointiin Kv-toimiston kanssa, osan mielestä asiointi sujui suhteellisen hyvin ja osalla ei ollut kokemusta ollenkaan Kv-toimiston kanssa asiomisesta.

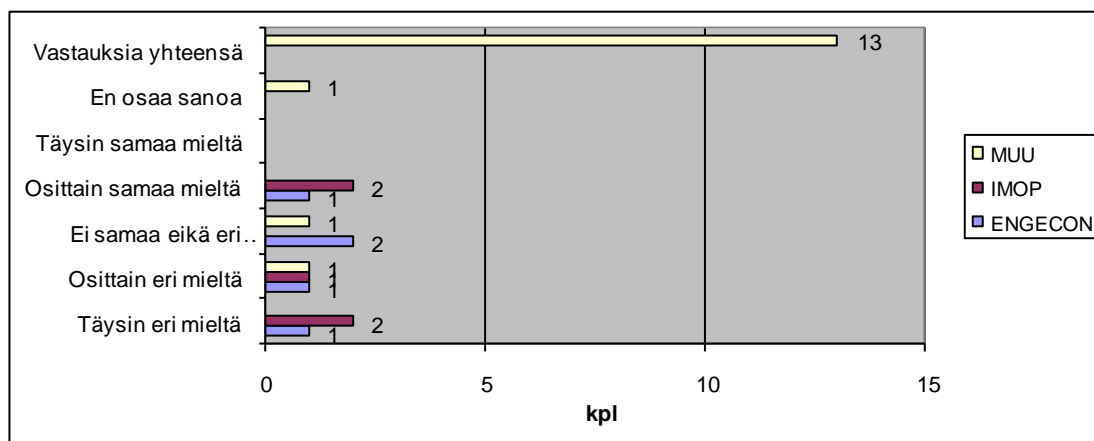
Tämän asian kohdalla on selvät erot vaihto-oppilaitosten välisissä mielipiteissä. IMOP:issa olleet ovat selvästi tyytymättömämpiä kuin ENGECON:issa olleet opiskelijat. Jälkimmäisessä yliopistossa olleiden mielestä asiointi on sujunut huomattavasti paremmin, kuin IMOP:issa olleiden mielestä.

Kv-toimiston toiminnan arviointia mietittäessä esittivät opiskelijat seuraavanlaisia kommentteja:

- viisumiasiat sai hoidella ihan itse
- Kv-toimisto oli lomalla heinäkuun ajan, jolloin ENGECON:iin pääsystä sai tiedon, joten toimistosta ei saanut mitään apua
- olisi hyvä jonkun olla toimistossa tavoitettavissa myös kesäaikana
- Kv-toimiston tietomäärä oli vajavainen, mutta toisaalta se [KyAMK:in Kv-toimisto] ei saanut tietoa vaihtokoulunkaan Kv-toimistosta
- Kv-toimistosta sai vastauksen haluamiin kysymyksiin
- Kv-toimistosta kyseltiin kyllä kuulumisia, mutta ei vastattu kysymyksiin
- en ollut yhteydessä Kv-toimistoon
- kysyi mitä tahansa Kv-toimistosta, sieltä ei vastattu tai vastattiin mitä tahansa
- Kv-toimiston järjestämistä tilaisuuksista ei saanut apua
- Kommunikaatio Kv-toimiston kanssa oli vaikeaa, ongelmien ilmaannuttua yhteys katkesi
- Kv-toimistossa ei ollut käsitystä siitä, miten Venäjällä toimitaan
- toimistossa pitäisi olla joku Venäjä-asiantuntija
- esitettyihin kysymyksiin sai vain ympäröivä vastauksia
- Venäjän vaihtoja saisi hoitaa henkilö, joka pystyy kommunikoimaan opiskelijoiden kanssa yhteisellä kielellä [äidinkielellä]
- suoritettavista kursseista saatu tieto oli olematonta ja harhaanjohtavaa
- lupaus englanninkielisten kurssien opiskelumahdollisuudesta ei toteutunutkaan ja vaihto-oppilaitoksessa tarjottiinkin ainoastaan venäjänkielisiä kursseja
- asioita hoiti Cimo, mutta oltaessa yhteydessä Kv-toimistoon se oli hankalaa, eikä tiedusteluihin yleensä vastattu
- käynti Kotkassa paikan päällä ja sähköpostitse hoidettu yhteys riitti asioiden hoitoon, asiat sujuivat vaivattomasti

7.4 KK:n henkilökunnan toiminnan arviointi

Väittämä ”KK:n henkilökunnalta saatu tieto ja neuvonta oli riittävää”.

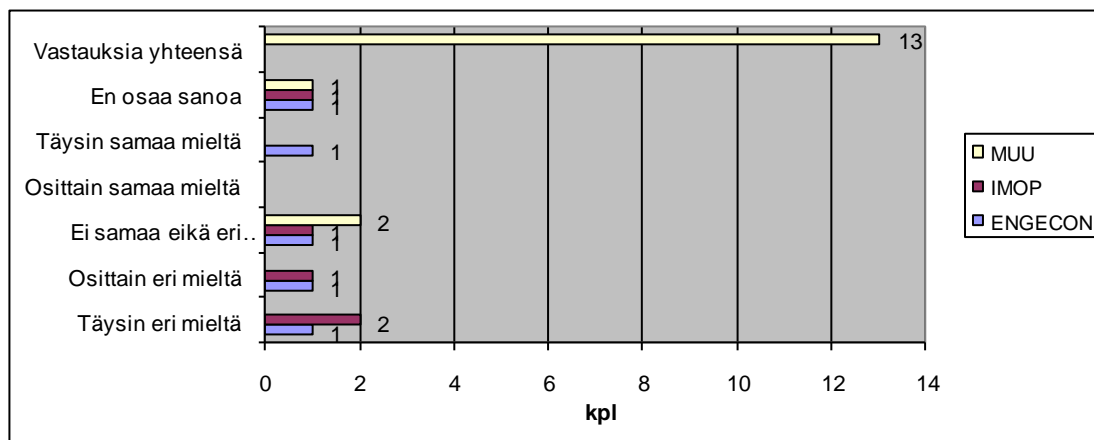
Kuva 9. KK:n henkilökunnalta saadun tiedon määrä

KK:n henkilökunnan jakaman tiedon ja neuvonnan määrää arvioitaessa jakaantuivat vastaukset tasaisesti eri vastausvaihtoehdoille. Yleistäen voitaisiin sanoa, että oli yhtä paljon tyytyväisiä kuin oli tyytymättömiäkin.

Oppilaitosten välisiä suhteita tarkasteltaessa voidaan todeta samaa kuin edellä, sillä kaaviosta näkyvä jakauma on melko tasainen. Isoin hajonta on IMOP:issa olleiden keskuudessa osan ollessa melko tyytyväisiä KK:n henkilökunnan jakamaan informaatioon ja toisten ollessa tyytymättömiä saamansa tietoon ja neuvoihin. Muualla kuin em. kouluissa olleiden mielipiteet asiasta ovat keskimääräistä positiivisemmat.

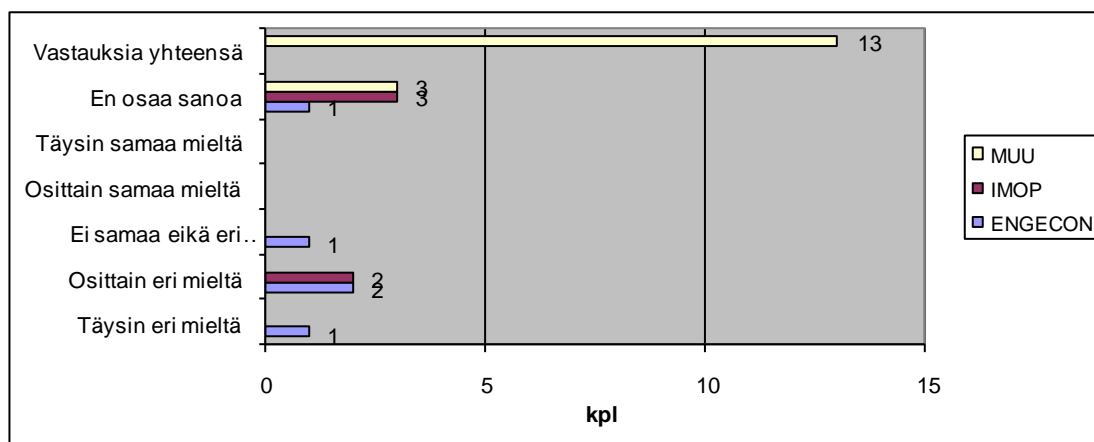
Väittäjä ”KK:n henkilökunta oli ajan tasalla vaihto-ohjelmista (sisällöt ja korvaavuudet)”

Kuva 10. KK:n henkilökunnan tietomäärä vaihto-ohjelmista

Opiskelijat ovat pienellä enemmistöllä olleet suhteellisen tyytyväisiä KK:n henkilökunnan antamiin tietoihin vaihto-ohjelmien sisällöistä ja korvaavuuksista, mutta vastausten keskiarvo kääntyy kuitenkin tyytymättömyyden puolelle. Tilaston tarkastelu oppilaitosten välisenä erona näyttää sen, että ENGECON:issa vaihdossa olleiden mielipiteet ovat jakaantuneet laajemmalle skaalalle kuin IMOP:issa tai muualla olleiden mielipiteet. IMOP:issa olleet ovat tyytymättömämpiä KK:n henkilökunnalta saatuihin tietoihin opinnoista ja korvaavuuksista kuin ENGECON:issa olleet.

Väittäjä ”KK:n henkilökunta osasi auttaa hakemusten täyttämässä ja lähettämässä, viisumien ja muiden asiakirjojen hankkimisessa”.

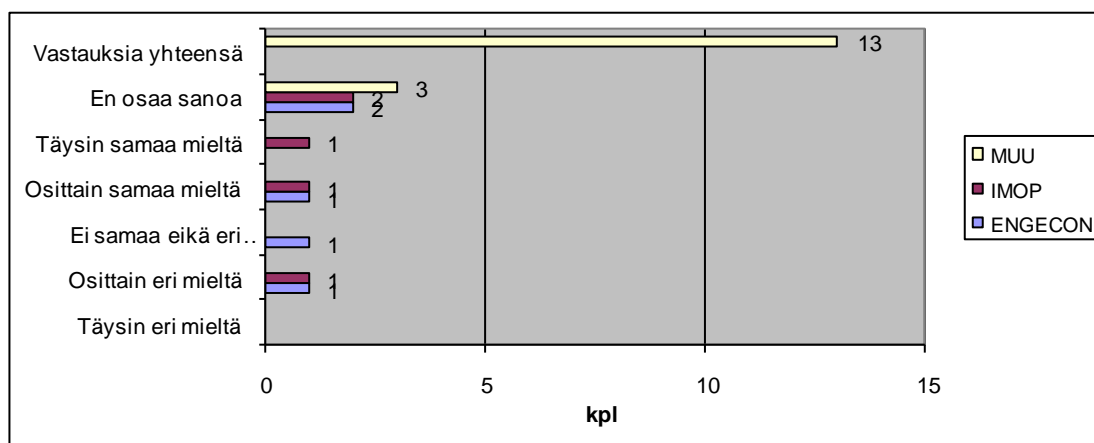

Kuva 11. KK:n henkilökunnan kyky auttaa asiakirjojen hankkimisessa

Suurimmalla osalla vastaajista ei ollut kokemusta KK:n henkilökunnan kyvystä auttaa hakemusten ja muiden vaadittavien papereiden täyttämisen ja hankkimisen kanssa. Tästä voisi päätellä heidän olleen omatoimisia tai saaneen apua joltain muulta taholta. Vastausten jakauma painottuu kuitenkin tyydyttävään mielipiteeseen enemmän kuin tyytyväiseen kokemukseen KK:n antamasta avusta.

Vaihto-oppilaitoskohtaisesti tarkasteltuna voidaan todeta, että IMOP:issa ja muualla olleilla on vähemmän kokemusta ja mielipiteitä asiasta kuin ENGECON:issa olleilla.

Väittämä ”**KK:n henkilökunta auttoi pyydettyä em. asioissa**”.

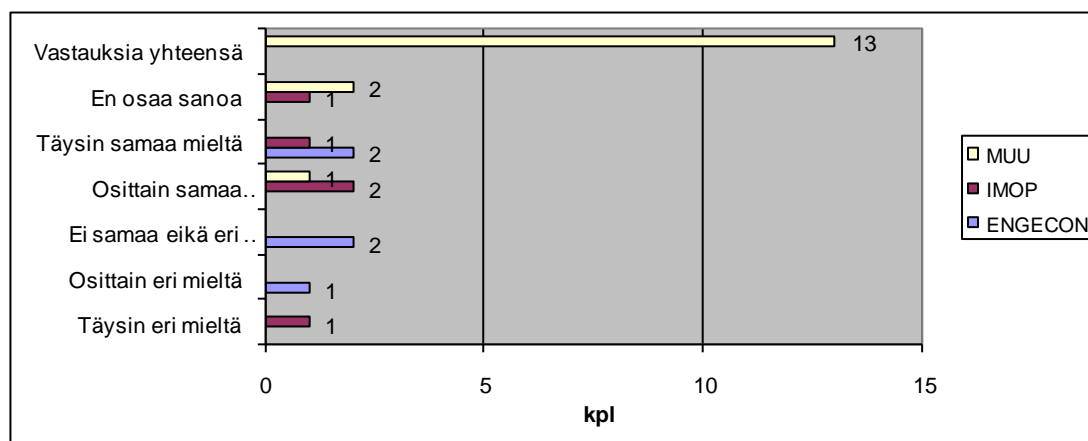

Kuva 12. KK:n henkilökunnalta saatu apu asiakirjojen hankkimiseen

Suurimmalla osalla vastaajista ei ollut tähän kohtaan mielipidettä, koska eivät olleet kysyneet neuvoja KK:n henkilökunnalta. Tämä tulos tukee edellisen kuvan 11 tulosta. Kuitenkin niillä opiskelijoilla, joilla oli asiasta mielipide ja kokemusta, olivat yleisesti ottaen melko tyytyväisiä KK:n henkilökunnan auttamishaluun ja -valmiuteen.

Vaihto-oppilaitosten keskinäisessä vertailussa nähdään, että IMOP:issa opiskelleet olivat keskimäärin tyytyväisempiä saamaansa apuun kuin ENGECON:iin hakeneet.

Väittämä ”KK:n henkilökunnan kanssa oli helppoa ja vaivatonta asioida”.

Kuva 13. Asioinnin helppous KK:n henkilökunnan kanssa

Väittämään on otettu kantaa koko asteikolla ja suurin osa opiskelijoista on ollut tyytyväisiä ja voisi sanoa jopa erittäin tyytyväisiä kanssakäymiseen KK:n henkilökunnan kanssa. Jako eri vaihto-oppilaitoksissa olleiden kesken on melko samansuuntainen, joskin IMOP:issa opiskelleiden voidaan tulkita olleen hieman tyytyväisempiä asiointiin KK:n henkilökunnan kanssa kuin ENGECON:issa opiskelleiden.

Opiskelijat esittivät seuraavia kannanottoja ja mielipiteitä edelliseen kysymyssarjaan:

- koska vaihtoa hoiti ulkopuolinen taho, ei kertynyt kokemusta KK:n henkilökunnan kanssa asioimisesta, mutta vaihdon aikana yhteys toimi hyvin
- KK:n henkilökunta ei ollut tietoinen koulutusohjelmista IMOP:issa, selvisi paikan päällä, ettei IMOP:issa ollut mahdollista valita alakohtaisia kursseja
- KK:n henkilökunnalta ei saatu juuri minkäänlaista tietoa ja kurssien korvaavuu- detkin selvisivät vasta palattaessa vaihdosta
- osan KK:n henkilökunnasta kanssa asiointi sujui ja oltiin aktiivisia ottamaan selvää asioista, mutta toisten kanssa ei kommunikaatio sujunut
- KK:n henkilökunnalla oli kuitenkin jokin käsitys vaihtopaikoista, joten asiointi oli helpompaa
- olisi voitu järjestää tilaisuus, jossa olisi ollut entisiä vaihto-oppilaita paikalla
- asiat hoidettiin itse ilman KK:n henkilökunnan apua
- KK:n henkilökunnan jakama tieto oli vanhentunutta tai väärää
- annetut lupaukset eivät pitäneet paikkaansa

- korvaavuudet hoituivat kuntoon, vaikkei niistä etukäteen tiedettykään mitään
- KK:n henkilökunnalta ei saanut minkäänlaista tietoa Venäjän vaihdosta, vaikka kehoitettiin painokkaasti lähtemään vaihtoon
- tarvittaisiin enemmän tarpeellista tietoa Venäjän vaihdosta
- neuvoja sai apurahan hakemiseen

7.5 Tulosten yhteenveto

Vaihto-oppilaitoksen valintaan vaikuttavat syyt olivat samankaltaisia kaikkien vastanneiden keskuudessa huolimatta valinnan kohteesta. Tärkeimmiksi valintakriteereiksi muodostuivat oppilaitoksen sijainti, positiivinen mielikuva ja omaan alaan soveltuva kurssitarjonta. Vaihto-opiskelijakson odotettiin parantavan kielitaitoa ja venäläisen kulttuurin tuntemusta, mutta jaksoon suhtauduttiin myös negatiivisin tuntein olettaen oleskelun Venäjällä olevan vaikeaa ja epämiellyttävää.

Vaihto-opiskelusta saatiin tietoa pääasiassa oman koulutusohjelman henkilökunnalta, kavereilta ja Kv-toimistosta. Tiedusteltaessa mielipiteitä vaihtoon valmentavista verkkokursseista ja infotilaisuuksista, olivat opiskelijat pääsääntöisesti sitä mieltä, että Moona- ja Valteri-ohjelmat eivät motivoineet ja ohjanneet erityisesti Venäjälle suuntautuvaan vaihtoon ollenkaan. Opiskelijoiden mielestä ohjelmien tehtävät ja tietopakettit olivat hyödyllisiä ainoastaan Eurooppaan suuntaaville vaihto-opiskelijoille. Samalla tavalla koettiin myös Kv-toimiston järjestämät infotilaisuudet. Venäjälle lähtijöille järjestettiin sekä Kv-toimiston että KK:n henkilökunnan puolesta erityinen vaihto-info, mutta opiskelijat eivät kokeneet siltikään saaneensa tarvitsemaansa tietoa.

Kv-toimiston ja KK:n henkilökunnan toimien arviointi tuotti tuloksen, jonka mukaan opiskelijat olivat hieman tyytyväisempiä KK:n henkilökunnan toimintaan kuin Kv-toimiston toimintaan. Kv-toimiston kanssa asiointi koettiin hankalammaksi kuin KK:n henkilökunnan kanssa, mutta toisaalta esimerkiksi hakemusten täyttö sujui paremmin Kv-toimiston henkilökunnan avustamana. KK:n henkilökunnan katsottiin olleen paremmin selvillä vaihto-oppilaitosten asioista, vaikka tiedoissa ilmenikin paljon puutteita.

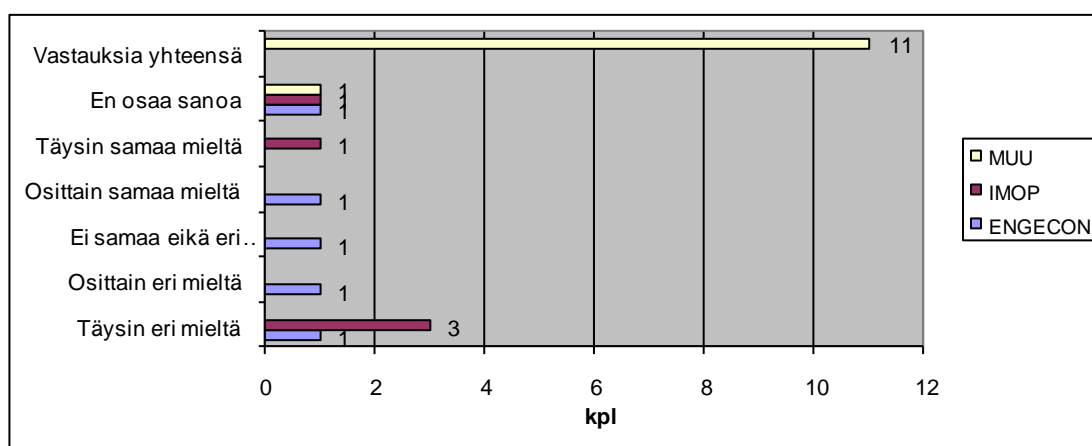
8 VAIHDON AIKANA

Tässä osassa tiedusteltiin opiskelijoiden mielipiteitä vaihto-opiskelun aikana olleeseen kontaktin määrään ja laatuun Kv-toimiston ja KK:n henkilökunnan kanssa. Kontaktilla tarkoitetaan yhteydenottoa opiskelijoihin esimerkiksi sähköpostitse, muulloinkin kuin ongelmatilanteissa sekä miten opiskelijat ovat kokeneet tullessa muistetuiksi ulkomailla olonsa aikana ja millaisissa tilanteissa. On huomattava, että opiskelijat ovat saattaneet miettiä vastauksia subjektiivisesti unohtaen oman aktiivisuutensa tai sen puutteen yhteydenpidossa. Luvussa 10 käsitellään kontaktin määrää ja laatua tarkemmin.

Mukana oli myös väittämiä, jotka koskivat venäläisen vaihto-oppilaitoksen henkilökunnan kanssa asiointia sekä tiedusteltiin opiskelijoiden arvioita KyAMK:in ja vaihto-oppilaitoksen keskinäisen kanssakäymisen määrästä. Analysoinnissa on jätetty huomiotta kahden vastaajan lomakkeet, koska he eivät ole vielä olleet vaihdossa ja eivät näin ollen pysty arvioimaan vaihdon aikaisia tapahtumia.

8.1 Kanssakäyminen Kv-toimiston kanssa

Väittämä ”Kv-toimiston kautta saatu informaatio vastasi enimmäkseen paikan päällä vallinneita olosuhteita”.

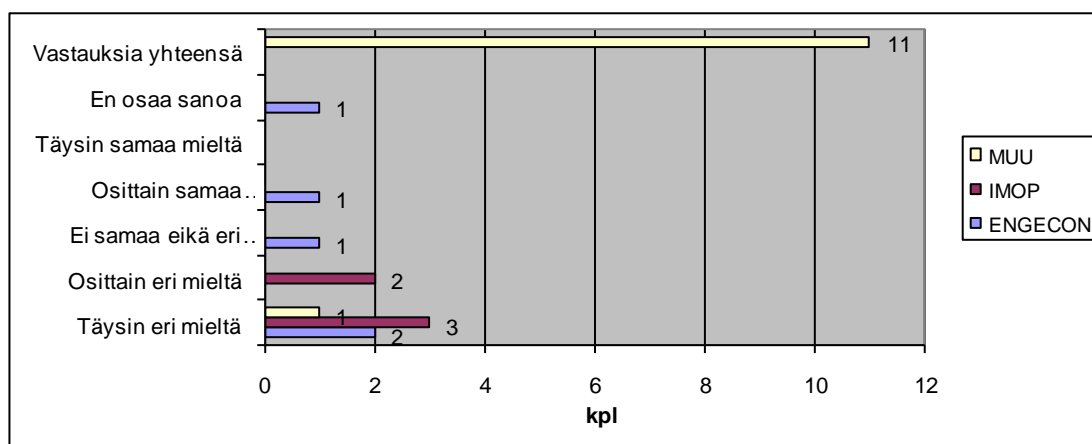
Kuva 14. Kv-toimistosta saadun informaation paikkansapitävyys

Paikan päällä vallinneilla olosuhteilla tarkoitetaan tässä sitä, mitä opiskelijat olivat vaihto-oppilaitokseensa päästyään odottaneet tapahtuvaksi Kv-toimistosta saadun in-

formaation perusteella. Esimerkiksi IMOP:iin hakeneet olivat hakuvaiheessa täyttäneet lomakkeet Business Semester –ohjelmaan osallistumista varten, mutta johon eivät kuitenkaan päässeet Kv-toimistosta saadun virheellisen informaation vuoksi. Olosuhteilla tarkoitetaan myös sitä, miten vaihto-infoista saatu tieto asumisesta, asioiden hoidosta yms. piti paikkaansa.

Väittämään suhtauduttiin kahdella tapaa, joko ei osattu ottaa kantaa tai oltiin sitä mieltä, että Kv-toimistossa ei tiedetty asiain tilasta paikan päällä Venäjällä ja vaihtopilaitoksissa. Vähemmistön mielipiteet vakaantuivat asteikon keskivaiheille. Oppilaitoskohtaisesti asiaa tarkasteltaessa voidaan todeta, että IMOP:issa olleet opiskelijat olivat miltei poikkeuksetta sitä mieltä, että Kv-toimistossa ei ollut tietoa Venäjällä vallitsevista olosuhteista.

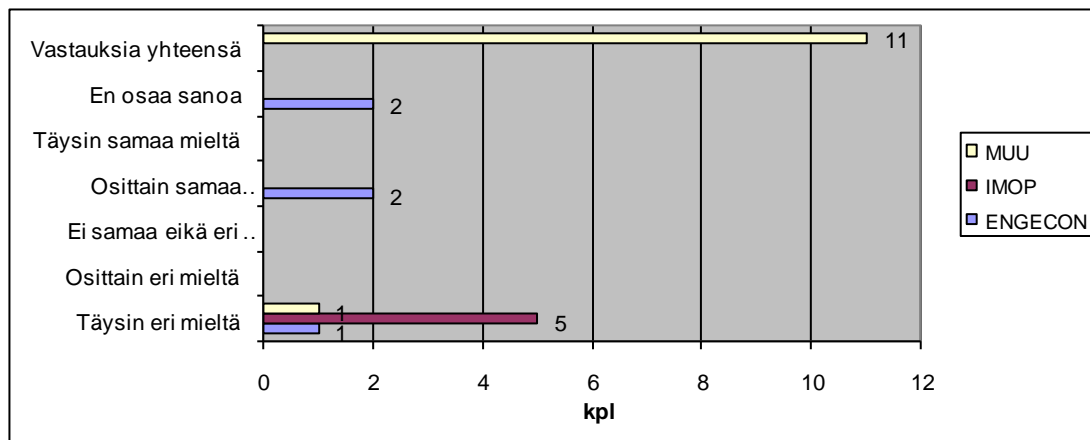
Väittämä ”Kv-toimiston henkilökunta oli aktiivisessa yhteydessä kanssani vaihdon aikana”.

Kuva 15. Kv-toimiston henkilökunnan yhteydenpito

Enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että aktiivinen yhteys Kv-toimiston kanssa vaihdon aikana puuttui syystä tai toisesta. Kun tarkastellaan tulosta oppilaitoskohtaisesti, ovat IMOP:issa olleet opiskelijat vahvasti sitä mieltä, että yhteydenpito ei ole ollut sellaista, että sitä voisi sanoa aktiiviseksi. ENGECON:issa olleiden opiskelijoiden mielipiteet jakaantuivat melko laajasti eri vaihtoehtojen kesken. He ovat olleet keskimäärin tyytyväisempiä yhteydenpitoon Kv-toimiston kanssa kuin muut.

Väittäjä ”**Ongelmatilanteissa saatoinkin kääntyä Kv-toimiston puoleen ja sain apua ongelmiini**”.

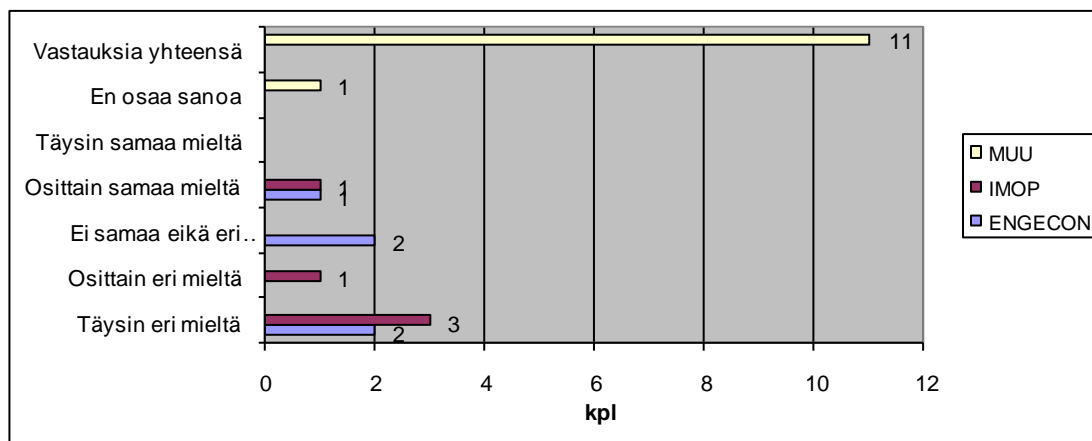

Kuva 16. Toiminta Kv-toimiston kanssa ongelmatilanteissa

Selvä enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että Kv-toimistosta ei saanut apua ongelmiin niiden ilmaantuessa. IMOP:issa olleet olivat kaikki samaa mieltä siitä, että Kv-toimiston henkilökunta ei auttanut ongelmatilanteissa, kun taas ENGECON:issa olleet kokivat saaneensa apua jonkin verran ongelmiinsa. Muussa vaihto-oppilaitoksessa kuin KyAMK:in partnerioppilaitoksessa ollut opiskelija koki, ettei ollut voinut kääntyä ongelmatilanteissa Kv-toimiston puoleen.

8.2 Kanssakäyminen KK:n henkilökunnan kanssa

Väittäjä ”**KK:n henkilökunnalta saatu informaatio vastasi enimmäkseen paikan päällä vallinneita olosuhteita**”.

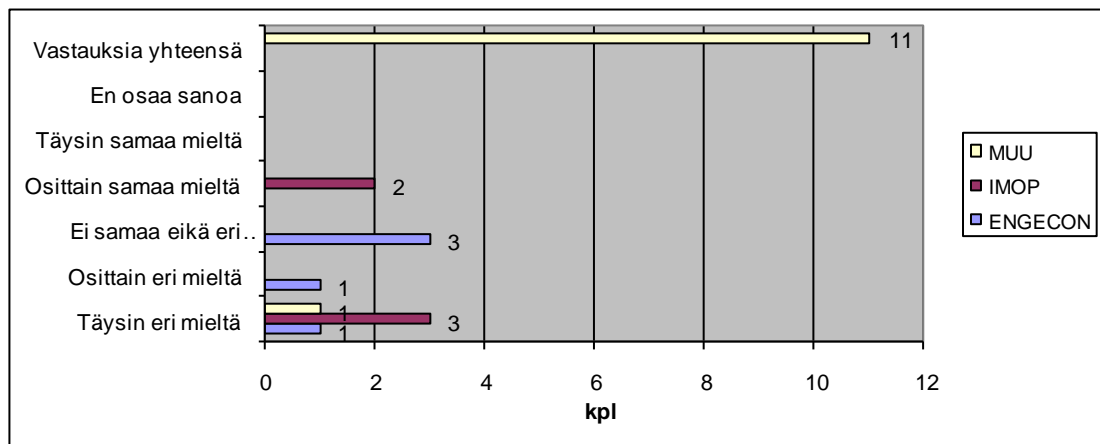

Kuva 17. KK:n henkilökunnalta saadun tiedon paikkansapitävyys

Siirryttäessä tarkastelemaan KK:n henkilökunnan toimintaa vaihdon aikana huomataan, että enemmistö vastaajista oli tyytymättömiä KK:n henkilökunnalta saatuun informaation Venäjällä vallinneista olosuhteista opiskelun suhteen. Osa opiskelijoista oli melko tyytyväisiä saatuun informaatioon ja piti sitä jokseenkin paikkansa pitävänä.

Oppilaitoskohtaisesti tarkasteltuna voidaan todeta, että jakauma tyytymättömien ja melko tyytyväisten opiskelijoiden kohdalla on jokseenkin tasainen vaihto-oppilaitoksesta riippumatta.

Väittämä ”**KK:n henkilökunta oli aktiivisessa yhteydessä kanssani vaihdon aikana**”.

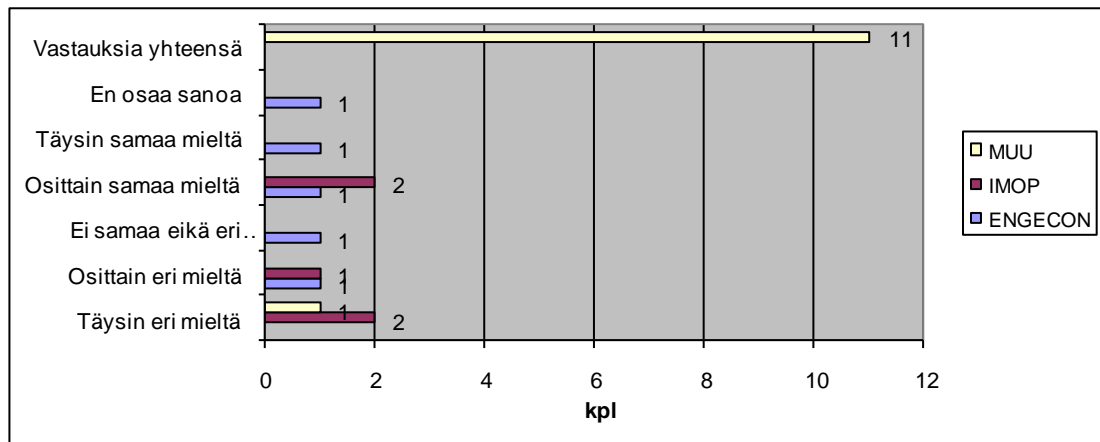

Kuva 18. KK:n henkilökunnan yhteydenpito

Vastaukset jakautuivat melko tasaisesti täysin tyytymättömien ja melko tyytyväisten opiskelijoiden kesken. Tyytymättömimmät opiskelijat ovat IMOP:issa opiskelleet, vaikka heidänkin joukossa oli osa niitä, jotka olivat tyytyväisiä yhteydenpitoon KK:n henkilökunnan kanssa. ENGECON:issa opiskelleet olivat melko tyytyväisiä yhteydenpitoon, joskin heidänkin joukossaan oli muutama tyytymätön. Heidän mielipiteidensä keskinäinen jakauma ei ole niin kahtiajakoinen kuin IMOP:issa vaihdossa olleiden opiskelijoiden. Muussa kuin KyAMK:in tarjoamassa partnerikoulussa opiskelleen opiskelijan mielestä KK:n henkilökunta ei ollut aktiivisessa yhteydessä hänen kanssaan.

Väittäjä ”**Ongelmatilanteissa saatoinkin kääntyä KK:n henkilökunnan puoleen ja sain apua ongelmiini**”.

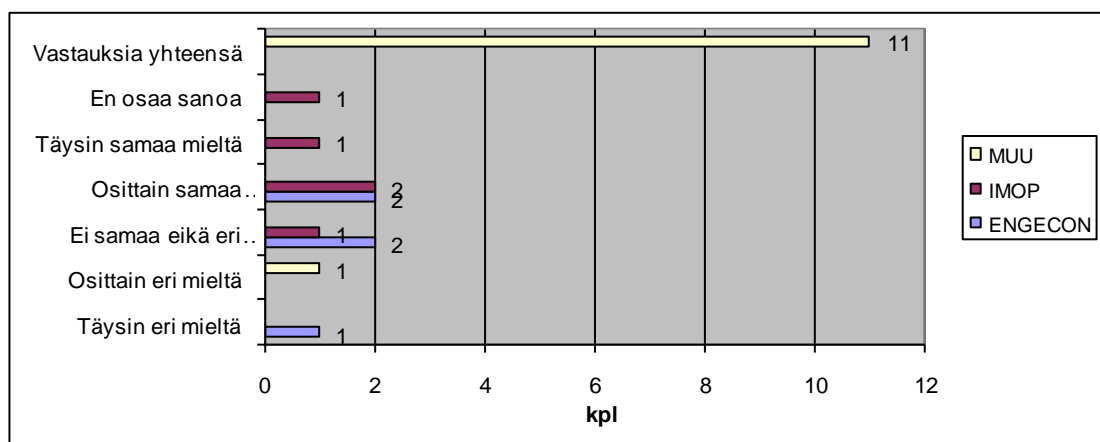

Kuva 19. Toiminta KK:n henkilökunnan kanssa ongelmatilanteissa

Jakauma opiskelijoiden mielipiteissä on melko tasainen ja huiput osuvat melko tyytyväisten ja täysin tyytymättömien opiskelijoiden joukkoon. ENGECON:issa olleet olivat selvästi tyytyväisempiä KK:n toimintaan ongelmatilanteissa, siitäkin huolimatta, että heidän mielipiteensä hajosivat koko asteikon alueelle. IMOP:issa olleet olivat joko tyytymättömiä tai melko tyytyväisiä ongelmatilanteiden hoitoon.

8.3 Kanssakäyminen vaihto-oppilaitoksen henkilökunnan kanssa

Väittäjä ”**Vaihto-oppilaitoksessani oli osaava ja asiantunteva henkilökunta, joka osasi auttaa minua ongelmatilanteissa**”.

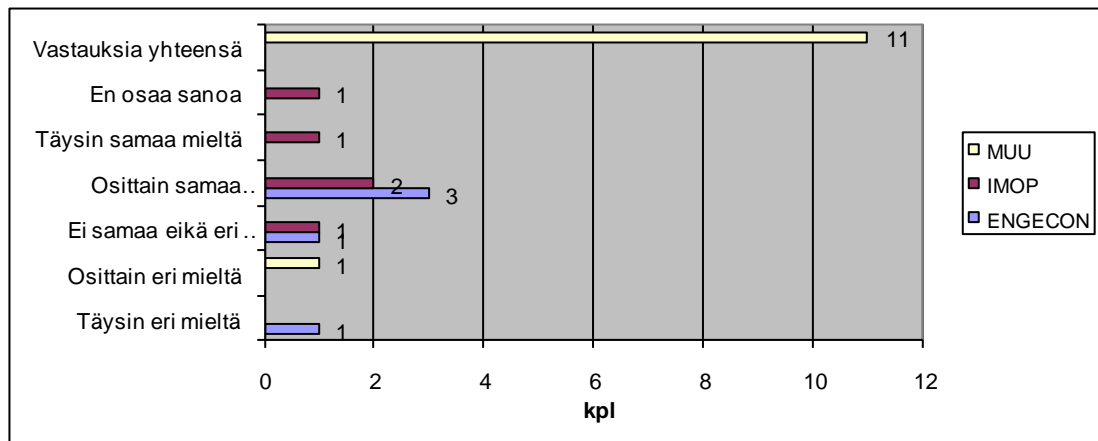

Kuva 20. Vaihto-oppilaitoksen henkilökunnan arviointi

Tulosten hajonta näyttää laaja-alaiselta, mutta opiskelijat näyttävät kuitenkin olleen pääsääntöisesti melko tyytyväisiä vaihto-oppilaitoksensa opiskelijavaihdosta vastaavan toimiston henkilökuntaan tai vastaaviin henkilöihin, jotka olivat valmiita ja pystyviä auttamaan ongelmatilanteissa.

ENGECON:issa opiskelleet ovat kuitenkin olleet selvästi tyytymättömämpiä oman vaihto-oppilaitoksensa henkilökuntaan ongelmanratkaisutilanteissa kuin IMOP:issa opiskelleet. Edellä mainitut ovat olleet keskimääräistä tyytyväisempiä IMOP:in henkilökuntaan ja heidän auttamishaluunsa, ja ero näiden kahden oppilaitoksessa olleen opiskelijaryhmän välillä on selvä. Muualla vaihto-opiskelijana ollut vastaaja on kokenut yhteistyön ongelmatilanteissa jokseenkin hankalaksi vaihto-oppilaitoksensa henkilökunnan kanssa.

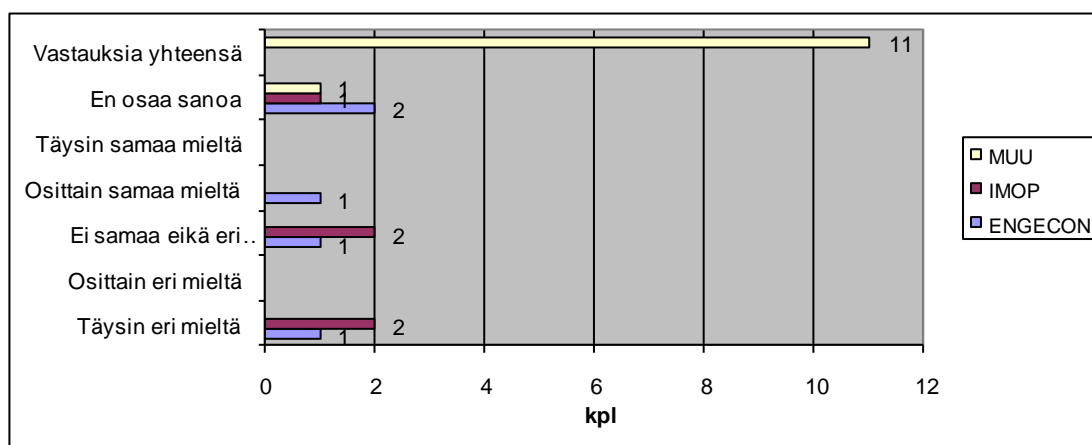
Väittämä ”**Kanssakäyminen vaihto-oppilaitoksen henkilökunnan kanssa oli helppoa**”.

Kuva 21. Kanssakäyminen vaihto-oppilaitoksen henkilökunnan kanssa

Opiskelijoiden mielipiteet jakaantuvat jälleen laajalle skaalalle, mutta kuten edellisessäkin taulukossa on nähtävissä, ovat IMOP:issa olleet opiskelijat jälleen tässä tapauksessa selvästi tyytyväisempiä kanssakäymiseen vaihto-oppilaitoksensa henkilökunnan kanssa kuin ENGECON:issa opiskelleet.

Väittämä ”Vaihto-oppilaitoksen ja KyAMK:in kanssakäyminen oli säännöllistä ja tehokasta”.

Kuva 21. Vaihto-oppilaitoksen ja KyAMK:in kanssakäyminen

Tämän väitteen arvioiminen perustuu pitkälti opiskelijan mielikuvaan asiasta, sillä oppilaitosten välinen kanssakäyminen ei välttämättä koskaan tule opiskelijan tietoon. Väite esitettiin kuitenkin sen vuoksi, että haluttiin selvittää, mikä mielikuva opiskelijoille jäi oppilaitosten yhteistyöstä ja kuinka näkyvää se mahdollisesti oli.

Suurimmalla osalla vastaajista näyttää olleen asiasta jokin mielipide. IMOP:issa olleilla on koulujen välisestä yhteydenpidosta selkeämpi mielikuva kuin ENGECON:issa olleilla opiskelijoilla, ja se on jokseenkin negatiivisempi kuin ENGECON.in opiskelijoilla. Melko moni opiskelija ei ole kiinnittänyt asiaan huomiota tai ei ole havainnut oppilaitosten välisen yhteydenpidon vaikuttaneen omaan elämäänsä tai toimintaansa.

Opiskelijat ovat kommentoineet vaihdon aikaisia väitteitä ja niihin liittyviä tapahtumia seuraavin ajatuksin:

- Kv-toimistolta ei saanut mitään informaatiota, joten sen henkilökuntaan ei kannattanut olla yhteydessä
- KK:n henkilökunta auttoi eniten, erityisesti koulutusohjelmajohtaja
- vaihto-oppilaitosta ei kiinnostanut muu kuin raha ja se vaikeutti asioita
- IMOP:in henkilökunta oli erittäin asiallista ja ammattitaitoista ja olivat myös yhteistyöhaluisia
- IMOP:in henkilökunta yritti auttaa ja järjestää asioita mahdollisuuksien mukaan

- KyAMK:in henkilökuntaa ei tuntunut kiinnostavan vaihto-opiskelijoiden asiat ja ongelmat
- apua ongelmienhoitoon sai KK:n henkilökunnalta, mutta vaikka asioihin reagoitiinkin nopeasti, jäi tunne, että oli valittanut turhasta
- Kv-toimisto lopetti yhteydenpidon kokonaan, kun vaadittiin selityksiä
- IMOP:in henkilökunta yritti tehdä voitavansa tyydyttävän opintosuunnitelman aikaansaamiseksi
- kukaan ei selittänyt vaihto-oppilaitoksessa vallitsevista olosuhteista mitään, joten mitään odotuksia ei voinut etukäteen muodostaa
- KK:n henkilökunnan kanssa eivät henkilökohtaiset kemit pelanneet ja yhteydenpidosta muodostui hankalaa
- KK:n puolelta ei otettu vastuuta vaihdosta ja sen onnistumisesta
- Kv-toimiston henkilökunnan puolelta annettiin ymmärtää opiskelijoiden valitusten olevan aiheettomia ja opiskelijoiden ymmärtämättömiä asioiden suhteen
- kurssien kanssa riitti ongelmia, eikä KyAMK:in puolelta saanut apua pyynnöistä huolimatta
- olisi tärkeää saada tietoa myös englanniksi vaihto-oppilaitoksessa, sillä venäjän kielitaito ei välttämättä riitä ainakaan aluksi ymmärtämään kaikkea annettua informaatiota
- ENGECON:in opiskelijavaihdosta vastaavassa toimistossa ei osata kunnolla englantia, joten osa tarpeellisesta tiedosta ei koskaan tule perille opiskelijalle
- kurssien aikataulut menevät päällekkäin tai niiden aikatauluista ei ilmoiteta selvästi opiskelijoille aiheuttaen paljon vaivaa ja ajan haaskuuta
- Kv-toimistolle on ilmoitettu kaikista ongelmista, joita ENGECON:issa on ilmaantunut, mutta Kv-toimistosta ei ole enää otettu opiskelijoihin yhteyttä
- vaihto-oppilaitoksen koordinaattoria ei kiinnostanut opiskelijoiden asioiden hoito ja ongelmatilanteista oli hankalaa selviytyä

Eräs opiskelija kommentoi vaihdon aikaisia tapahtumia seuraavasti: *Ongelmia riitti kurssien kanssa ja lopulta tilanteeseen ei saanut Kyamkilta minkäänlaista apua monista yhteydenotoista huolimatta. Vastaanotetut viestit olivat enemmän syyttäviä kuin auttavia. Vaihtoyliopisto joutui tekemään omia sisäisiä järjestelyjä, jotta sain edes muutaman kurssin suoritettavakseni.*

8.4 Tulosten yhteenveto

Opiskelijat olivat pääsääntöisesti sitä mieltä, että sekä Kv-toimiston että KK:n henkilökunnan kautta saatu informaatio ei lopulta vastannut olosuhteita, jotka opiskelijat kohtasivat paikan päällä Venäjällä. Erityisesti IMOP:iin hakeneet ja päässeet opiskelijat kritisoivat voimakkaasti tiedon puutetta ja kummankin tahon haluttomuutta puuttua asioiden kulkuun ongelmien ilmaannuttua. ENGECON:issa olleet opiskelijat taas olivat IMOP:in opiskelijoita tyytyväisempiä ongelmien käsittelyyn ja ratkaisuun niin Kv-toimiston kuin KK:n henkilökunnan kanssa, mutta kaikkien vaihto-oppilaitosten opiskelijoiden mielestä olisi saanut olla enemmän yhteydenpitoa KyAMK:in kanssa.

IMOP:in vaihto-opiskelijat olivat selvästi tyytyväisempiä vaihto-oppilaitoksensa henkilökunnan kanssa kommunikointiin ja heidän tarjoamaan apuun kuin ENGECON:in vaihto-opiskelijat. IMOP:issa osattiin opiskelijoiden mielestä auttaa ja haluttiin löytää tyydyttävämpiä ratkaisuja opiskelijoiden ongelmiin. Mielikuva KyAMK:in ja vaihto-oppilaitoksen kanssakäymisestä jäi vähäiseksi opiskelijoiden arvioissa.

Tärkeimpinä ongelmina vaihdon aikana opiskelijat kokivat kanssakäymisen Kv-toimiston ja KK:n henkilökunnan kanssa sekä puutteelliset tai täysin paikan päällä muuttuneet opinto-ohjelmat. Ongelmien ja epäkohtien tuominen päivänvaloon aiheutti miltei kaikissa tapauksissa yhteydenpidon katkeamisen ainakin Kv-toimiston kanssa. KK:n henkilökunnan koettiin ottaneen vakavammin heidän huolensa ja tarttuneen riivakammin toimeen. Opiskelijat kuitenkin kokivat, että he eivät olisi saaneet kertoa epäkohdista vaihto-ohjelmassa ja vaatia parempaa ilman, että heidät leimattiin turhasta valittajiksi.

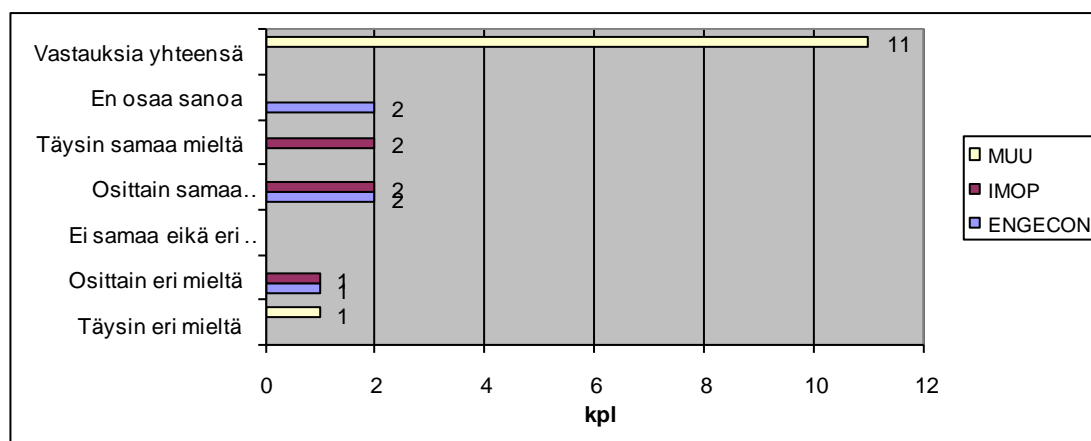
Erityisesti ENGECON:issa olleet opiskelijat kokivat kommunikoinnin paikallisen Kv-toimiston koordinaattorin kanssa olleen hankalaa puolin ja toisin puutteellisen kieli- taidon vuoksi. Myös kommunikointi opettajien kanssa koettiin vaikeaksi yhden yhteisen kielen puuttumisen takia, koska opiskelijat eivät kokeneet osaavansa tarpeeksi venäjää ymmärtääkseen kaiken oleellisen.

9 VAIHDON JÄLKEEN

Viimeisessä osiossa tiedusteltiin opiskelijoiden mielipiteitä korvaavuuksien myöntämisestä ja Venäjällä suoritettujen kurssien vastaavuuksista KyAMK:in koulutusohjelman mukaisiin kursseihin. Opiskelijat tekivät myös yhteenvedon vaihto-opiskeluvuodestaan arvostelemalla kokonaisuutta kouluarvosanoin.

9.1 Vaihdoissa suoritettujen opintojen hyväksiluku

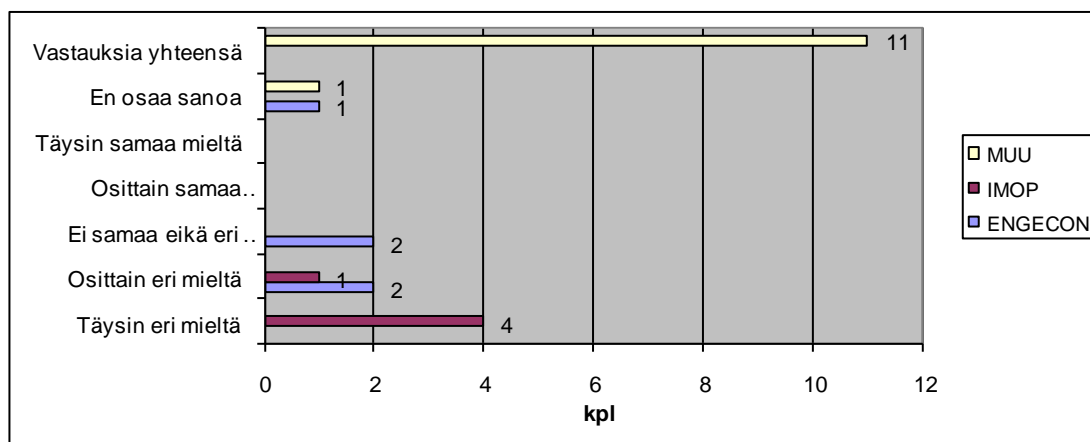
Väittämä ”**Sain korvattua vaihdossa suorittamillani kursseilla KK:n opetussuunitelman mukaisia kursseja riittävästi**”.

Kuva 23. Korvaavuuksien riittävyys

Suurin osa opiskelijoista näyttää olleen erittäin tyytyväisiä siihen, kuinka paljon Venäjällä suoritetuilla opinnoilla pystyi korvaamaan koulutusohjelman kursseja, joita vaihtovuoden aikana pidettiin KyAMK:issa. Selvästi vähemmistöön jäivät ne opiskelijat, jotka kokivat saaneensa määrällisesti liian vähän korvaavuuksia vaihtojakson aikana suorittamistaan kursseista.

Väittämä ”Vaihdossa suoritettut kurssit vastasivat sisällöllisesti joissain määrin korvattuja kursseja”.

Kuva 24. Korvattujen kurssien sisältövastaavuudet

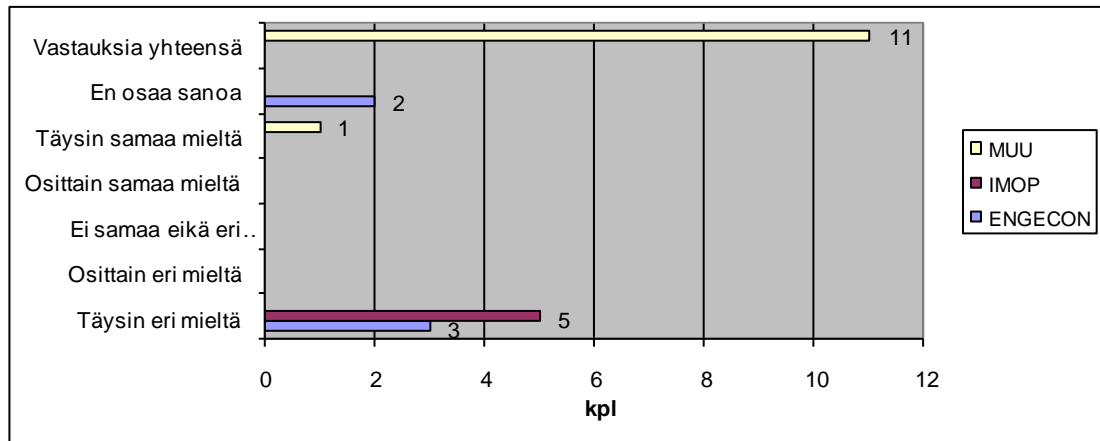
Korvattavien ja vaihto-opinnoissa suoritettujen kurssien sisällöllisestä vastaavuudesta on keskusteltu paljon opiskelijoiden keskuudessa ja yleinen mielipide on ollut, että vaihto-opinnoissa suoritettavien kurssien sisällön tulisi vastata edes jotenkin varsinaisia koulutusohjelman kursseja. Tämä mielipide on voimakas siitäkin huolimatta, että opiskelijat ovat keskustelleet asiasta mm. koulutusohjelmajohtajan kanssa, joka on puolestaan sitä mieltä, että vaihto-opiskelu on parhaimmillaan uuden oppimista, eli poikkeavaa siitä, mitä voi kotioppilaitoksessa suorittaa.

Vaikka opiskelijat edellisessä väittämässä olivatkin samaa mieltä siitä, että korvaavuuksia tuli tarpeeksi, on asia tämän väittämän kohdalla aivan päinvastainen. Pääsääntöisesti opiskelijat ovat sitä mieltä, että heidän suorittamansa vaihtojakson opinnot eivät vastanneet korvattujen kurssien sisältöjä oikeastaan ollenkaan. Asian voisi ilmaista siten, että määrällä on korvattu sisältö.

Ero IMOP:issa ja ENGECON:issa olleiden välillä on selvä ja ensin mainitussa oppilaitoksessa opiskelleet ovat lähes yksimielisiä siitä, että heidän suorittamansa kurssit eivät vastanneet sisällöiltään miltään osin korvattujen kurssien sisältöjä. Tämän perusteella voisi sanoa, että opiskelijoiden ENGECON:issa suoritettava vaihto-ohjelma on sisällöllisesti lähempänä KK:n koulutusohjelman sisältöä, mutta eivät kuitenkaan ole verrattavissa keskenään.

9.2 Vaihto-opiskelun saldo – miten opiskelijat sen kokivat

Väittämä ”Vaihto-opiskeluvuosi ei pidentänyt valmistumisaikaani”.

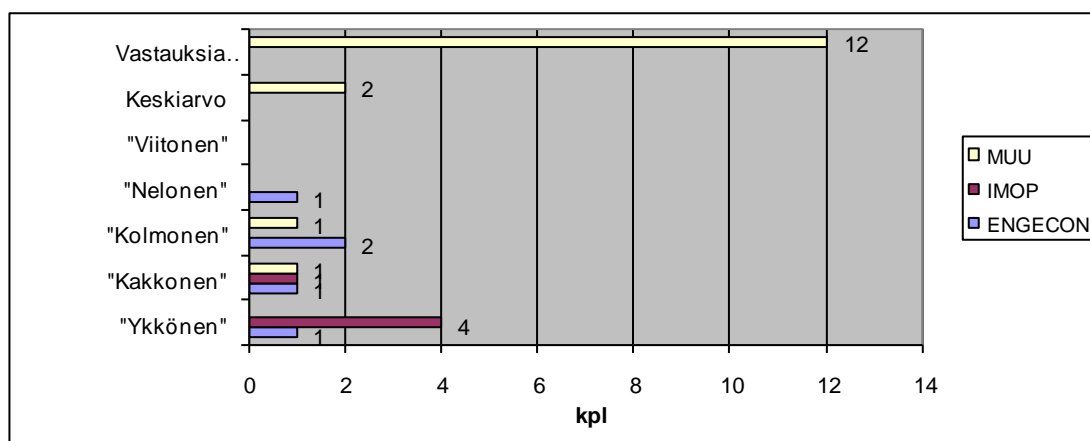
Kuva 25. Vaihto-opiskelun vaikutus valmistumisaikaan

Tässä kohdin on erittäin tärkeää muistaa, että väittämään on saatettu vastata hyvin subjektiivisesti ja oman suorittamisen arviointi ja sen suhteuttaminen muiden osapuolten toimintaan on saattanut herättää voimakkaita tunteita opiskelijoissa. On selvää, että valmistumisen pitkittymiseen vaikuttavat monet muutkin seikat kuten opiskelijan oma opiskelumotivaatio ennen ja jälkeen vaihto-opiskelujakson, yleinen opiskelumenestys ja koulun mahdollisuus tarjota pakollisia ja valinnaisia kursseja. Mutta toisaalta vaihto-opiskeluvuodella on merkittävä osuus juuri korvattavien opintojen kautta. Jos korvaavuuksia ei tule tarpeeksi, on puuttuvat kurssit suoritettava jälkikäteen, jolloin valmistuminen saattaa siirtyä eteenpäin.

Suurin osa opiskelijoista kokee vaihto-opiskeluvuoden pidentävän valmistumisaikaa. Tulos on siltä osin selkeä, kun tarkastellaan vain opiskelijoiden omaa mielipidettä asiasta. Toisaalta joukossa on yksi opiskelija, jonka valmistuminen ei ole pitkittynyt vaihto-opiskelun vuoksi ja kaksi muuta, jotka eivät osaa sanoa juuri vaihto-opiskelun johtavan valmistumisajan muuttumiseen, joten ei voida pitää itsestään selvänä, että pelkästään vaihto-opiskeluvuosi aiheutti tai tulee aiheuttamaan opiskeluajan venähtämisen yli suositellun 3,5 vuoden.

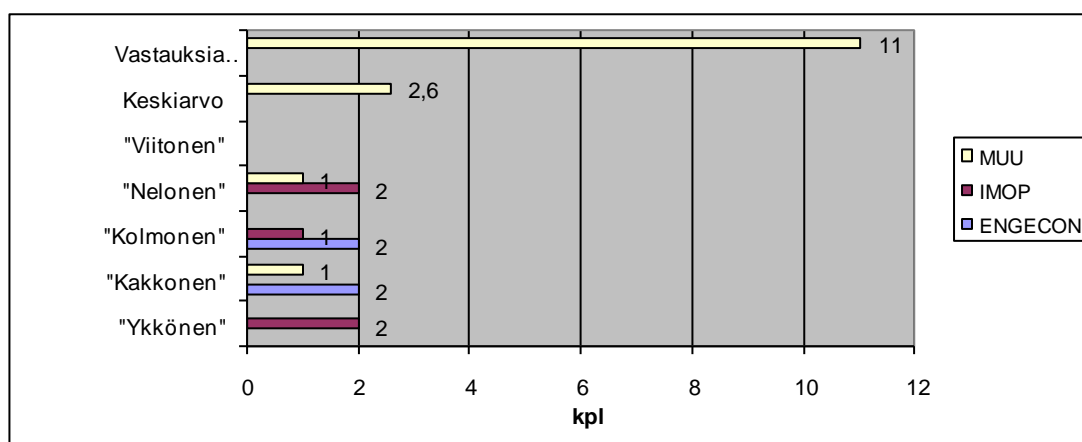
Kysymys ”Minkä kouluarvosanan (1-5) antaisit Kv-toimistolle sen toiminnasta?”.

Kuva 26. Kv-toimistolle annettu arvosana

Kv-toimiston keskiarvosanaksi tuli opiskelijoiden arvostelun perusteella 2. Sitä ei mitenkään voida pitää hyvänä arvosanana taholle, jonka pääasiallinen tehtävä on organisoida ja pitää yllä opiskelijavaihtoa KyAMK:in partnerikoulujen kanssa. Luonnollisesti on otettava huomioon arvosteluun vaikuttavat opiskelijoiden subjektiiviset näkemykset asiaa, mutta siitäkin huolimatta enemmistö opiskelijoista on pitänyt Kv-toimiston toimintaa korkeintaan välttävänä. IMOP:issa olleilla opiskelijoilla näyttää olevan Kv-toimistosta huomattavasti negatiivisempi mielikuva tai kokemus kuin ENGECON:issa tai muualla vaihdossa olleilla opiskelijoilla.

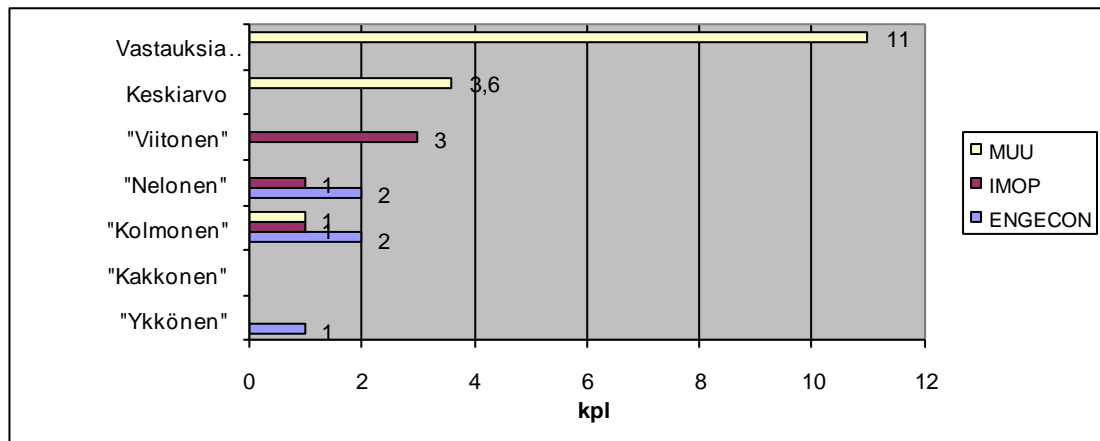
Kysymys ”Minkä kouluarvosanan (1-5) antaisit KK:n henkilökunnalle sen toiminnasta?”.

Kuva 27. KK:n henkilökunnalle annettu arvosana

KK:n henkilökunnan toimintaan oltiin lähes yhtä tyytymättömiä, mutta suhteessa sitä arvostettiin korkeammalle kuin Kv-toimiston osaamista. KK:n henkilökunta sai keskiarvosanakseen opiskelijoilta 2,6. IMOP:issa opiskelleet opiskelijat antoivat KK:lle hieman parempia arvosanoja kuin ENGECON:issa opiskelleet, mutta tulos oli kuitenkin melko tasainen.

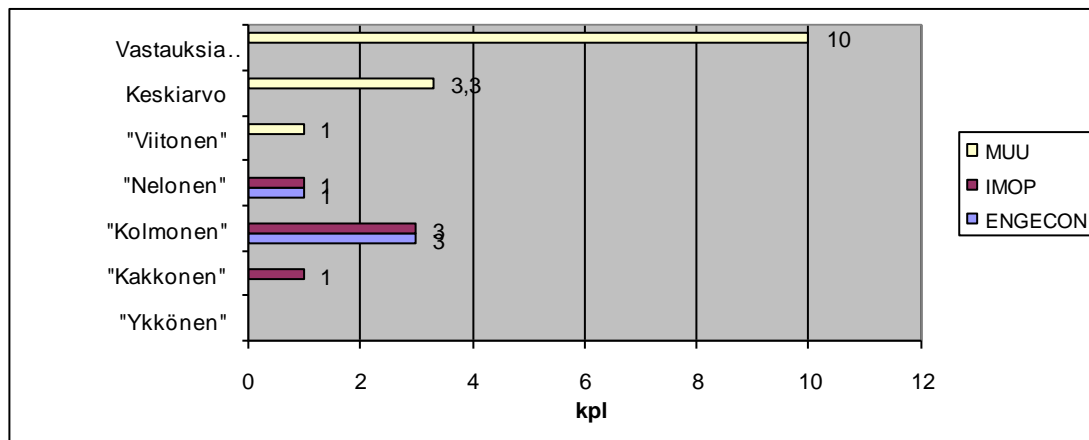
Kysymys ”Minkä kouluarvosanan (1-5) antaisit vaihto-oppilaitoksellesi sen toiminnasta?”.

Kuva 27. Vaihto-oppilaitokselle annettu arvosana

Vaihto-oppilaitoksen toimintaa arvostettiin korkeimmalle opiskelijoiden keskuudessa ja se saikin keskiarvosanakseen 3,6. IMOP:issa olleet opiskelijat näyttävät olleen tyytyväisempiä vaihto-oppilaitokseensa suhteessa ENGECON:issa olleisiin. Vaihto-oppilaitosten saamat arvosanat keskittyvät tilaston keskivaiheille.

Kysymys ”Minkä arvosanan antaisit suorittamallesi vaihto-opiskelulle kokonaisuudessaan?”.

Kuva 28. Vaihto-opiskelijaksolle annettu arvosana

Opiskelijat arvioivat oman vaihto-opiskeluvuotensa olleen keskiarvoltaan 3,3 pisteen arvoinen kokemus. Tulos on melko hyvä ottaen huomioon opiskelijoiden mielipiteet vaihto-ohjelmista ja koko prosessin organisoinnista oppilaitosten taholta niin Suomessa kuin Venäjällä. Vaikeuksista ja yhteentörmäyksistä huolimatta opiskelijat tuntevat saaneen uusia kokemuksia ja hyötyä vaihtovuodesta, eikä koko panostus ole mennyt hukkaan. Eri vaihtokouluissa olleiden keskuudessa ei ole suuriakaan eroja arvostelussa, vaan suurin osa on ollut kohtalaisen tyytyväinen vaihto-vuoden saldoon.

Opiskelijat ovat kommentoineet vaihtovuotta kokonaisuutena seuraavin miettein ja kommenttein:

- vaihdossa oli kivaa muuten, mutta opiskelumotivaatio romuttui täysin, kun luvattuja kursseja ei saatukaan opiskella
- pitäisi selvittää kaikkien papereiden todellinen tarkoitus hakuvaiheessa selvästi
- kurssit Venäjällä olivat erittäin hyviä ja opettajat erittäin päteviä, mutta aiheet olivat kaukana omasta koulutusohjelmasta
- lähettävän yliopiston tulisi huolehtia siitä, että opiskelijoilla on toimivat vaihto-ohjelmat ja sopimukset, ettei opiskelijoiden tarvitse itse alkaa hoitaa asioita
- Suomen puolella olisi hyvä olla edes yksi yhteyshenkilö, joka hoitaa opiskelijoiden Venäjän vaihtoja ja pitää huolen, ettei ongelmia tule sopimusten suhteen

- venäjää olisi voinut oppia paremminkin, jos opiskelumotivaatio ei olisi kadonnut yleisen sählyksen ja alakohtaisten kurssien puutteen vuoksi. Vaihtopilaitoksessa oli myös liikaa suomalaisia ja oma motivaatio oli ajoittain kadoksissa.
- Venäjällä ei ollut tutor-toimintaa, joka olisi auttanut sopeutumista uuteen ympäristöön
- kielitaito parani, vaikkei ihan niin paljon kuin kuviteltiin
- itse olisi voinut olla aktiivisempi kielitaidon parantamisen suhteen
- korvaavuuksien antaminen ilman todellisia sisältövastaavuuksia ihmetyttää
- KK:n henkilökunta yritti tosissaan ratkaista vaihdon aikana ilmenneitä ongelmia, kun taas Kv-toimistossa ei välitetty asiasta ollenkaan
- olosuhteisiin nähden asiat sujuivat kokonaisuutena hyvin, mutta vaihtovuotta jäi sävyttämään ikävä varjo
- Venäjän vaihtoihin pitäisi panostaa enemmän laadullisesti
- vaihdon aikana oli henkisesti täysin erillään omasta oppilaitoksesta Suomessa ja palattua kurssit olivat muuttuneet, mutta onneksi korvaavuuksia sai hyvin
- vaihtoaika oli kaikin puolin mukava kokemus ja aika kultaa muistot
- rahallista tukea sai riittävästi
- KyAMK:illa pitäisi ehdottomasti olla partnerikouluja Pietarinkin ulkopuolella, jotta pääsisi täysin venäjänkieliseen ympäristöön. Omatoimisesti hakeutuminen vaihtoon vaatii opiskelijalta vaivannäköä ja ponnistuksia saavuttaakseen haluamansa.

Kaksi opiskelijaa kommentoi vaihdon jälkeisiä tunnelmiaan seuraavasti: *Vaihdon aikana oli täysin erillään omasta oppilaitoksesta Suomessa, tietysti noin fyysisesti, mutta myös muulla tavoin. Kun vaihdosta palattiin, oli yhtäkkiä suunnitelmat muuttuneet. Suorittamatta jääneet kurssit eivät olleet enää samoja. mitä ne olivat olleet silloin kun vaihtoon lähdettiin. Aivan uusia kursseja oli ilmestynyt ja jotkut vanhat kurssit, jotka ovat olleet pakollisia, olivatkin muuttuneet vapaaehtoisiksi. Onneksi meidän oma Riitta [Savolainen] antoi hyvin korvauksia vaihtovuoden opinnoista, vaikka ne eivät aivan täysin vastanneetkaan Venäjällä suoritettuja kursseja. Mikäli korvaavuuksia ei olisi saanut, olisi opiskeluaikani pidentynyt puolella vuodella, vaikka alkuperäinen suunnitelma ei ollut sellainen. Kuitenkin vaihtoaika oli mukavaa aikaa ja aika kultaa muistot. Eikä tuosta Kyamkistakaan enää kauaa ole harmia.*

Päivääkään en ole katunut, että lähdin! Ja ainakin rahallisesti tukea sai ihan riittävästi. Myös harjoittelun suorittaminen ulkomailla sujui ongelmitta koulun puolelta. Pitäisi ehdottomasti olla mahdollisuuksia lähteä helpommin hieman ”syvemmälle” Venäjälle. Nyt se vaati melkoisesti oma-aloitteisuutta ja omia ponnistuksia. Koulun puoleltakin näitä yhteyksiä tulisi olla ehdottomasti Pietarin ulkopuolella.

9.3 Tulosten yhteenveto

Vaihdon jälkeisiä tunnelmia selvitetessä voidaan todeta, että opiskelijat olivat keskimäärin suhteellisen tyytyväisiä viettämäänsä vaihto-opiskelujaksoon siitäkin huolimatta, että osa katsoi valmistumisensa pitkittyvän vaihtojakson vuoksi. Suurin osa vastaajista tunsivat saaneensa korvattua Venäjällä suoritetuilla opinnoilla tarpeeksi kurssia koulutusohjelman opintosuunnitelmasta, mutta korvattujen kurssien sisältöjen ei katsottu vastaavan läheskään Venäjällä suoritettujen kurssien sisältöjä.

Opiskelijoita pyydettiin arvioimaan Kv-toimiston ja KK:n henkilökunnan sekä vaihto-oppilaitoksen toimintaa ja vaihto-opiskelujaksoa yleensä kouluarvosanoin. Kv-toimisto sai toiminnastaan heikoimman arvosanan 2 ja KK:n henkilökunnan toimintaa arvostettiin 2,6 pisteen arvoisesti. IMOP:issa opiskelleet arvostivat ENGECON:issa olleita enemmän KK:n toimintaa ja vastaavasti huomattavasti vähemmän Kv-toimiston toimintaa. IMOP:issa olleet pitivät myös vaihto-oppilaitostaan jokseenkin parempana kuin ENGECON:issa olleet omaansa.

Opiskelijat peräänkuuluttivat vaihto-sopimusten ja vaihto-ohjelmien mutkatonta toimimista siten, että joku taho olisi selkeästi vastuussa niiden hoidosta. Opiskelijat kokivat myös jääneensä ilman tukea KyAMK:in puolelta ja saaneensa taistella yksin kurssien ja opintosuoritusten puolesta.

10 EHDOTUKSIA JÄRJESTELMÄN TOIMIVUUDEN KEHITTÄMISEKSI

Tehdyn tutkimuksen ja tulosten analysoinnin perusteella voidaan todeta, että Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Venäjän vaihtojen hoitamisessa on parantamisen varaa. Kyselyyn saatujen vastausten sävy on luonnollisesti henkilökohtainen ja opiskelijoiden voi olla vaikea analysoida tapahtumia objektiivisesti varsinkin, jos on kokenut tul-

leensa väärinkohdeksi ja -ymmärretyksi oman koulunsa taholta. Näin ollen tutkimuksen tulokset eivät sinänsä ole kelvollisia osoittamaan absoluuttista totuutta Kv-toimiston, KK:n henkilökunnan, vaihto-oppilaitosten tai opiskelijoiden toiminnasta, koska ihmisten väliseen kanssakäymiseen liittyy niin monenlaisia tekijöitä ja väärinymmärtämisen mahdollisuus on aina olemassa. Ihmisten väliset kemiat toimivat eri lailla, opiskelijat ovat kukin eri lailla motivoituneita lähtiessään vaihtoon ja odotukset ovat jokaisella erilaiset.

Vaihto-opiskelun laatua on kuitenkin parannettava, jotta voidaan todella sanoa, että Kv-toimiston ja KK:n koulutusohjelman mukaiset tavoitteet vaihto-opiskelulle täyttyvät. Tässä tutkimuksessa keskeisessä asemassa olevissa IMOP:issa ja ENGECON:issa suoritettavat kurssit eivät vastaa Venäjän kaupan kurssisisältöjä ja on kyseenalaista, että opintoja korvataan helposti. Venäjän vaihtojen ohjelmia ei siltä osin voi sanoa korkeatasoisiksi, koska ne vastaavat ainoastaan kielikurssien tasolla KK:n opetusohjelmaa, muuten alakohtaisuus ei toteudu.

Laadukkuudella tarkoitankin juuri tätä kurssien yhteensopivuuden takaamista, jotta todella valmistuisi ammattitaitoisia tradenomeja Venäjän kaupan alalle. Jos ammatinopinnoista korvataan keskeisiä kursseja, kuten esimerkiksi markkinointi Venäjällä tai laskentatoimi Venäjällä, historian ja kirjallisuuden kursseilla, niin silloin ei mielestäni voi valmistua kaupan alan ammattilaisia. On tietysti tärkeää, että opiskelijat saavat kattavan paketin esimerkiksi kulttuuriopintoja, jotka ovat merkittävä osa kulttuurin ymmärtämistä ja siihen sulautumista ja tässä suhteessa ainakin IMOP:issa on tunnettu onnistuvan.

Opiskelijoille tulisi antaa mahdollisimman totuudenmukainen ja ajankohtainen kuva kussakin partnerioppilaitoksessa suoritettavista opinnoista, jotta ei pääse syntymään väärinkäsityksiä ja turhia odotuksia opintojen suhteen. Ennen kaikkea tulisi panostaa vaihto-ohjelmien laatuun huomattavasti enemmän, jotta saataisiin todellinen hyöty irti mahtavan potentiaalinen omaavista partneriyliopistoista.

Vaihtoon ohjaus on puutteellista, kuten tutkimuksessa hyvin kävi ilmi. Opiskelijoiden kannalta on tärkeää antaa tarkkaa ja ajankohtaista tietoa niin paljon kuin mahdollista, sillä monellakaan ei ole kokemusta entisestään Venäjällä opiskelusta ja asumisesta.

Totta kai, asiat muuttuvat Venäjällä huimaa vauhtia, mutta se ei saa olla tekosyy olla näkemättä vaivaa asioiden selvittämiseksi. Tällä hetkellä tarjottu informaatio ei vastaa ollenkaan opiskelijoiden tarpeita, jotka haluavat tietoa käytännön elämiseen liittyvistä asioista, mm. asumisesta ja raha-asioiden hoidosta.

Vaihto-oppaissa tulisi olla tietoa vaihto-oppilaitosten asuntoloista ja niiden hinnoista sekä varustelutasosta ja sijainnista. Etäisyydet asuntolalta kouluun ja tärkeimpiin paikkoihin olisi hyvä selvittää sekä perustietoa mahdollisista kulkuyhteyksistä. Myös ruokailupaikat joko koululla tai asuntoloissa olisi hyvä esitellä hinnastoineen, jotta opiskelijan olisi helpompi suunnitella budjettiaan tulevaa matkaa varten. Olisi hyvä myös selvittää tapaa, jolla asioita hoidetaan vaihto-oppilaitoksissa ja huomauttaa siitä, että hyvin usein asiointikielenä on pelkästään venäjä, sillä osalla vaihtoon lähtijöistä ei ole valmiuksia asioida pelkästään venäjäksi. Opiskelijat eivät kaipaa niinkään yleistietoa Venäjästä ja sen kulttuurista ja hauskanpito mahdollisuuksista kuin arkielämään liittyvistä asioista. Vaihto-oppaita olisi helppo päivittää vaihto-opiskelijoiden raporttien perusteella ja uusilla lähtijöillä olisi ainakin edelliseen vuoteen perustuvat tiedot, vaikka jotkin seikat olisivat muuttuneet.

Vaihto-infojen ja Venäjälle vaihtoon ohjaamisen laatua tulisi myös parantaa asettamalla Venäjän vaihtojen hoitajaksi henkilö, jolla on yhteinen kieli opiskelijoiden kanssa ja joka on motivoitunut ottamaan asioista selvää ja olemaan jatkuvasti ajan hermolla muuttuvissa tilanteissa. Tällä henkilöllä tulisi olla kokemusta venäläisten kanssa toimimisesta ja mahdollisuudet neuvotella hyvät ja toimivat sopimukset partnerikoulujen kanssa sekä olla mahdollisimman paljon vuorovaikutuksessa vaihto-oppilaitosten kollegoiden kanssa. Hyvät ja toimivat vaihtosopimukset pitävät sisällään selkeästi määritellyt opintokokonaisuudet ja takaavat opiskelijoille mahdollisuuden halutessaan osallistua omien valmiuksiensa ja kykyjensä mukaan myös alakohtaisiin vastaaviin opintoihin vaihto-koulussaan.

Opiskelijat eivät odota saavansa kaikkea tietoa valmiiksi pureskeltuna ja eteen tarjottuna, eikä se olisikaan tarkoituksenmukaista kansainvälisyyteen ohjaamisessa. Silti on tärkeää, että opiskelijoilla on kattava ja ajanmukainen perustietopaketti vaihtoon haettaessa ja tieto siitä, että heistä pidetään huolta ja ongelmat otetaan tosissaan. Opiskelijat tarvitsevat henkilön, johon voi luottaa ja ottaa yhteyttä tarpeen tullen tietäen, että

asiat ratkaistaan kaikkia osapuolia tyydyttävästi. Yhteydenpidon tulisi luonnollisesti olla molemminpuolista ja säännöllistä koko vaihto-opiskelijajakson ajan ja parhain väline siihen on sähköposti.

On selvää, että merkittävät muutokset toimintatavoissa ja erityisesti henkilökunnan palkkaaminen ovat iso taloudellinen investointi ammattikorkeakoululle varsinkin, kun valtiovalta pitää rahakukkaron nyörejä tiukalla. Ylioppilaslehdessä 18/2007 on kerrottu hyvin siitä, kuinka ammattikorkeakoulut kamppailevat Venäjän vaihto-ohjelmien rahoitusten kanssa. Suomen valtionhallinto on nihkeä myöntämään kouluille apurahoja Venäjän vaihtoihin, vaikka toisaalla peräänkuulutetaan Venäjä-osaamisen tärkeyttä ja pohditaan syitä alhaiseen innostukseen opiskella venäjää. Esimerkiksi vuonna 2007 opetusministeriön alainen kansainvälisen vaihdon keskus Cimo sai Venäjän vaihtojen FIRST-ohjelmaa varten vain 280 000 euroa, kun korkeakoulut ilmoittivat Cimolle tarvitsevansa 1,2 miljoonaa euroa tukea. (Kokko 2007.)

Tätä taustaa vasten on kohtuutonta edellyttää, että KyAMK:issa toimittaisiin välittömästi tehden isoja muutoksia Venäjän vaihtoja ajatellen, mutta jo pienilläkin muutoksilla saataisiin merkittäviä parannuksia aikaan. Helpointa olisi aloittaa tietojen päivittämisestä ja vaihto-oppaiden sisällön täydentämisestä opiskelijoiden tarpeita vastaaviksi. Vaihto-infoihin voisi pyytää mukaan mikäli mahdollista, vanhoja vaihto-opiskelijoita kertomaan omista kokemuksistaan. Opiskelijoiden kannalta voisi olla myös mielekästä luoda Valtteri-ohjelman kaltainen verkkopalvelu, joka toimisi ainoastaan Venäjän vaihtojen infopankkina, sillä lähtö vaihtoon Venäjälle on kuitenkin aivan eri asia monestakin syystä kuin lähtö Eurooppaan.

11 YHTEENVETO

Tutkimuksen keskeinen kysymys oli: Onko Kymenlaakson ammattikorkeakoulun organisoimissa Venäjän vaihdoissa ongelmia? Tutkimuksessa haluttiin tuoda esiin erityisesti opiskelijoiden mielipide vaihto-opinnoista ja niihin liittyvistä asioista opinnäytetyönä, jotta heidän äänensä ei jäisi vain koulun käytävillä kaikumaan ja unohtuisi kiireen jalkoihin. Tämän lopputyön keskeinen tavoite on saada aikaan muutosta vaihto-opintoihin ohjaamisessa antamalla opiskelijoille sellaista informaatiota, jota he eivät kokeneet saaneensa ja jota kaipasivat eniten. Tutkimuksen aihe on ajankohtainen

joka syksy ja kevät, kun uusia Venäjän kaupan opiskelijoita hakee vaihtopaikkaa Venäjältä.

Venäjän kaupan opiskelijoilla teetetyin kyselyn tulosten perusteella voidaan sanoa, että samankaltaiset, jolleivät jopa samat ongelmat pulpahtavat esiin vuosittain. Opiskelijat kokivat koko vaihto-opiskeluprosessin luonnollisesti kukin omien tuntemustensa kautta ja joissakin kohdissa erittäin subjektiivisesti, mutta tutkimuksen tuloksia tarkasteltaessa voidaan todeta, että eräistä asioista opiskelijat olivat melko yksimielisiä.

Vaihtoon ohjausta käsiteltäessä merkittävimminä ongelmina tai puutteina koettiin Venäjän vaihtoon ohjaavan informaation laatu. Vaihto-infoissa ei puhuta läheskään tarpeeksi arkipäivän asioista kuten asumisesta ja opiskelusta vaihto-oppilaitoksissa. Opiskelijoiden mielestä heidän selvitettäväkseen jää liian paljon ”kyllä se sitten paikan päällä selviää” – tietoa ja usein asioiden hoito paikan päällä koetaan hankalaksi, jopa toivottomaksi heikon venäjänkielentaidon ja vastapuolen heikon englanninkielen taidon vuoksi.

Tutkimuksessa kävi ilmi myös se, että paikan päällä Venäjällä asiat saattavat muuttua aivan toisenlaisiksi erityisesti suoritettavien opintojen suhteen. Opiskelijat kokivat saaneensa jotain muuta kuin tilasivat ja yrittäessään selvittää asioita huomasivat joutuneensa tilanteeseen, jossa KyAMK:in Kv-toimisto ei auta ongelmissa ja lopulta yhteys on katkennut kokonaan. Yhteydenpito erityisesti Kv-toimiston kanssa, mutta myös KK:n henkilökunnan kanssa koettiin haastavaksi ja hankalaksi. Kaikista opiskelijoiden kertomista murheista huolimatta he olivat melko tyytyväisiä viettämäänsä vaihtovuoteen ja arvioivat sen olleen hyödyllinen erityisesti kielen oppimisen kannalta.

Tutkimus vastasi siis asetettuun kysymykseen ja vaikka kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden määrä olikin melko pieni (N=13), voi tutkimuksen sanoa olevan luotettava. Otos muodostui eri vuosikurssien ja vaihdossa eri aikaan olleista opiskelijoista, jolloin samojen ongelmien esiintyessä monessa vastauksessa on mahdollista luokitella asia toistuvaksi. Positiivista oli, että kyselyyn vastanneet saattoi jakaa yhtä suuriin ryhmiin vaihto-oppilaitoksen mukaan, jolloin oli mielekästä tarkastella tuloksia myös oppilaitostasolla.

Hyvän suolan työhön toivat myös ne vastaajat, jotka olivat kategorisoitavissa vaihto-oppilaitokseen ”muu”. Vaikka heitä oli lukumäärällisesti vähän vastanneiden joukossa, saattoi vastauksia vertailla kohtuullisen hyvin pietarilaisissa oppilaitoksissa opiskelleiden vastauksiin. Voidaan todeta, että vaihto-opiskelu muissa kuin KyAMK:in partnerikouluissa on opiskelijoiden mielestä tasoltaan ja tuloksiltaan samankaltaista, joskin vaihtoon haku ja vaihdossa oleminen vaativat huomattavasti enemmän omaa aktiivisuutta ja paneutumista asioiden ja mahdollisten ongelmien selvittämiseen ja hoitoon. Muualla olleiden opiskelijoiden vastaukset antavat kuitenkin viitteitä siitä, että on suositeltavaa ohjata hakeutumaan vaihtoon myös jonnekin muualle kuin KyAMK:in tämänhetkisiin partnerioppilaitoksiin, jotka kaikki sijaitsevat Pietarissa.

Tämä tutkimus on suppea ja tuo esiin vain yhden ryhmän mielipiteet. Aihetta olisi mahdollista laajentaa käsittelemällä koko vaihto-opiskeluprosessia, joten jatkotutkimuksena voisi ottaa selvää myös KyAMK:in vaihtoja järjestävän osapuolen näkemyksestä asioihin. Myös vaihto-oppilaitosten vastaavien tahojen mukaan ottaminen tutkimukseen antaisi mahdollisuuden kokonaisvaltaiseen asioiden tarkasteluun ottaen huomioon kaikkien osapuolten näkökulmat. Näin laajalla tutkimuksella voitaisiin selvittää kaikkien osapuolten odotukset ja realistiset mahdollisuudet kehittää vaihto-opiskelua kaikkia osapuolia tyydyttäväksi prosessiksi.

LÄHTEET

Aro, M. 1998. Opiskelijana vieraassa kulttuurissa. Helsinki: Hakapaino Oy.

Engecon. 2009. Sankt-Peterburgskij gosudarstvennyj inžerno-ekonomitžeskij universitet. Saatavissa: <http://engec.ru/ru/> [viitattu: 9.4.2009].

Garam, I. 2000. Kansainvälisyyttä käytännössä. Suomalaisten vaihto-opiskelijoiden kokemuksia ulkomailla opiskelusta. Helsinki: Opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiö Otus rs 18/2000.

Imisp. 2009. Sankt-Peterbugskij meždunarodnyj institut menedžementa. Saatavissa: <http://www.imisp.ru/> [viitattu 9.4.2009].

Imop. 2009. Sankt-Peterburgskij gosudarstvennyj politehničeskij universitet. Saatavissa: <http://www.spbstu.ru/index.asp> [viitattu 9.4.2009].

Kansainvälisen kaupan koulutusohjelma. 2009. Opinto-opas 2008–2009. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://ops.kyamk.fi/0809v1/index9133.html?ops=20082009&kieli=fin&yla=33&ala=174&tutkinto=142&esikatselu=1&julkiustus=1> [viitattu 8.4.2009].

Kansainvälisyys. 2009. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://www.kyamk.fi/Koulutus-ja-palveluyksiköt/Palveluyksiköt/Kansainvälisetpalvelut> [viitattu 8.4.2009].

Kokko, T. 2007. Venäjän vaihto-ohjelmien rahoitus kuralla. Ylioppilaslehti, nro 18, 14.12.2007. Saatavissa: <http://www.ylioppilaslehti.fi/2007/12/14/venajan-vaihto-ohjelmien-rahoitus-kuralla/> [viitattu 28.4.2009].

Moona&Valtteri. 2009. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://www.kyamk.fi/Koulutus-ja-palveluyksiköt/Palveluyksiköt/Kansainvälisetpalvelut/Lähtevät-opiskelijat/Moona-ja-Valtteri> [viitattu 8.4.2009].

Myllykoski, K. 1997. Maailmalle opiskelemaan. Keuruu: Otavan Kirjapaino.

Ohjelmat. 2009. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa:
[http://www.kyamk.fi/Koulutus-ja palveluyksiköt/Palveluyksiköt/
Kansainvälisetpalvelut/Lähtevät opiskelijat/Opiskelijavaihto/Vaihto-ohjelmat](http://www.kyamk.fi/Koulutus-ja_palveluyksiköt/Palveluyksiköt/Kansainvälisetpalvelut/Lähtevät_opiskelijat/Opiskelijavaihto/Vaihto-ohjelmat)
[viitattu 8.4.2009].

Opiskelijavaihto. 2009. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa:
[http://www.kyamk.fi/Koulutus-ja palveluyksiköt/Palveluyksiköt/
Kansainvälisetpalvelut/Lähtevät opiskelijat/Opiskelijavaihto](http://www.kyamk.fi/Koulutus-ja_palveluyksiköt/Palveluyksiköt/Kansainvälisetpalvelut/Lähtevät_opiskelijat/Opiskelijavaihto) [viitattu 8.4.2009].

Partio, T. 2006. Kelan opintoetuustilasto 2004/05. Helsinki: Kansaneläkelaitos. Saatavissa: [http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/NET/230306131200TL/\\$File
/Optu_04_05.pdf?](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/NET/230306131200TL/$File/Optu_04_05.pdf?) [viitattu 6.4.2009].

Partio, T. 2007. Kelan opintoetuustilasto 2005/06. Helsinki: Kansaneläkelaitos. Saatavissa: [http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_05_06_pdf/\\$File
/Optu_05_06.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_05_06_pdf/$File/Optu_05_06.pdf?OpenElement) [viitattu 6.4.2009].

Partio, T. 2008. Kelan opintoetuustilasto 2006/07. Helsinki: Kansaneläkelaitos. Saatavissa: [http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_06_07_pdf/\\$File
/Optu_06_07.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_06_07_pdf/$File/Optu_06_07.pdf?OpenElement) [viitattu 6.4.2009].

Partio, T. 2009. Kelan opintoetuustilasto 2007/08. Helsinki: Kansaneläkelaitos. Saatavissa: [http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_07_08_pdf/\\$File
/Optu_07_08.pdf?OpenElement](http://www.kela.fi/it/kelasto/kelasto.nsf/alias/Optu_07_08_pdf/$File/Optu_07_08.pdf?OpenElement) [viitattu 6.4.2009].

Rautatieyliopisto. 2009 Peterburgskij gosudarstvennyj universitet putej coobštšeniija. Saatavissa: [http://www.pgups.ru/portal/page/portal/group_for_
pgups/index_pgups](http://www.pgups.ru/portal/page/portal/group_for_pgups/index_pgups) [viitattu 9.4.2009].

Taajamo, M. 1999. Ulkomailla opiskelu – kulttuurinen kehitystehtävä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Viisumiasiat. 2009. Suurlähetystön konsuliosasto. Venäjän Federaation Suurlähetystö Suomessa. Saatavissa: <http://www.rusembassy.fi/SuomVisaInf.htm> [viitattu 10.4.2009].

Arvon opiskelijatoverini!

Olen neljännen vuoden Venäjän kaupan opiskelija ja teen opinnäytetyötäni aiheesta ”Venäjän opiskelijavaihtojen ongelmakohdat ja niiden kehittäminen”. Olen koonnut seuraavan haastattelulomakkeen, jonka avulla toivon saavani vastauksen tutkimusongelmaani. Olen tehnyt kysymyksiä koskien Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kansainvälisen toimiston, Kansainvälisen kaupan koulutusohjelman henkilökunnan sekä vaihto-oppilaitoksen henkilökunnan toimintaa ennen vaihtoon lähtöä, sen aikana ja sen jälkeen.

Pyydän kaikkia vaihdossa olleita tai juuri parasta aikaa vaihdossa olevia vastamaan kysymyksiin niiltä osin kuin se on mahdollista. Kyselylomakkeen alussa on vastausohjeita, luekaa ne huolellisesti läpi.

Palauttakaa täytetyt lomakkeet sähköpostitse viimeistään sunnuntaina 22.3.2009.

Olen erittäin kiitollinen kaikista vastauksista!

Ystävällisin terveisin,

Katriina Mattila

Puh. 040 544 4637

S-posti: katriina.mattila@student.kyamk.fi

KYSELYLOMAKE

Kysymykset ovat muodoltaan sekä avoimia että strukturoituja. Jokaisen osion jälkeen voi kommentoida kysytyjä asioita tarkemmin tai antaa lisätietoa omista kokemuksista.

Strukturoiduissa kysymyksissä voi klikata rastin haluamaansa ruutuun tai poistaa sen klikkaamalla uudestaan. Strukturoituihin kysymyksiin vastataan Likertin asteikolla 1-6, jolloin:

- 1 = Täysin eri mieltä**
- 2 = Osittain eri mieltä**
- 3 = Ei samaa eikä eri mieltä**
- 4 = Osittain samaa mieltä**
- 5 = Täysin samaa mieltä**
- 6 = En osaa sanoa**

Vastausvaihtoehdot voi olla helppo mieltää myös kouluarvosanoiksi asteikolla 1-5, jolloin 1 on huono ja 5 kiitettävä.

Tärkeää!

Kun olet tehnyt kyselyn, tallenna se ja lähetä se liitteenä takaisin minulle!

Jos lomakkeesta on jotain kysyttävää tai kommentoitavaa, älä epäröi kysyä tai sanoa! Kaikki mielteet ovat tervetulleita!

Terveisin,

Katriina Mattila

katriina.mattila@student.kyamk.fi

Puh. 040 544 4637

Taustatietoja:

1. Opintojen aloitusvuosi Kyamkissa
2. Vaihto-opiskelun ajankohta   syksy
   kevät
3. Vaihto-oppilaitos   IMISP
    ENGECON
    IMOP
    muu, mikä?
4. Miksi hait valitsemaasi vaihto-oppilaitokseen?
5. Mitä odotuksia sinulla oli opiskelijavaihdosta ennen hakuprosessia ja lähtöä?
6. Sain tietoa vaihto-opiskelusta (merkitse niin monta kuin haluat)
  - Kv-toimistosta
  - KK:n (koulutusohjelman) henkilökunnalta
  - Moona- ja Go Abroad -ohjelmista
  - vaihdossa olleilta
  - kavereilta
  - Kyamkin kotisivuilta
  - vaihtokoulujen kotisivuilta
  - Internetistä yleensä
  - muista lähteistä, mistä?

Informaatio Venäjän vaihdoista:

7. Netissä suoritettavat Moona- ja Go Abroad-ohjelmat valmentavat hyvin Venäjälle vaihtoon lähteviä.

1 2 3 4 5 6

8. Vaihto-infoja ja vaihtoon valmentamista oli riittävästi.

1 2 3 4 5 6

9. Vaihto-infoissa sai riittävän tiedon ja kattavan kuvan vaihtoon lähdöstä ja vaihdossa olosta *erityisesti Venäjällä*.

1 2 3 4 5 6

10. Omia kommentteja edellisiin kysymyksiin liittyen:

Kv-toimiston toiminta:

11. Kv-toimistosta saatu tieto ja neuvonta oli riittävää.

1 2 3 4 5 6

12. Kv-toimiston henkilökunta oli ajan tasalla vaihto-ohjelmista (sisällöt ja korvaavuudet).

1 2 3 4 5 6

13. Kv-toimistossa osattiin auttaa hakemusten täyttämässä ja lähettämässä, viisumien ja muiden asiakirjojen hankkimisessa.

1 2 3 4 5 6

14. Kv-toimiston henkilökunta auttoi pyydettyä em. asioissa.

1 2 3 4 5 6

15. Kv-toimiston henkilökunnan kanssa oli helppoa ja vaivatonta asioida.

1 2 3 4 5 6

16. Omia kommentteja edellisiin kysymyksiin liittyen:

KK:n (koulutusohjelman) henkilökunnan toiminta:

17. KK:n henkilökunnalta saatu tieto ja neuvonta oli riittävää.

1 2 3 4 5 6

18. KK:n henkilökunta oli ajan tasalla vaihto-ohjelmista (sisällöt ja korvaavuudet).

1 2 3 4 5 6

19. KK:n henkilökunta osasi auttaa hakemusten täyttämässä ja lähettämässä, viisumien ja muiden asiakirjojen hankkimisessa.

1 2 3 4 5 6

20. KK:n henkilökunta auttoi pyydettyä em. asioissa.

1 2 3 4 5 6

21. KK:n henkilökunnan kanssa oli helppoa ja vaivatonta asioida.

1 2 3 4 5 6

22. Omia kommentteja edellisiin kysymyksiin liittyen:

Vaihdon aikana:

23. Kv-toimiston kautta saatu informaatio vastasi enimmäkseen paikan päällä vallinneita olosuhteita.

1 2 3 4 5 6

24. Kv-toimiston henkilökunta oli aktiivisessa yhteydessä kanssani vaihdon aikana.

1 2 3 4 5 6

25. Ongelmatilanteissa saatoinkin kääntyä Kv-toimiston puoleen ja sain apua ongelmiini.

1 2 3 4 5 6

26. KK:n henkilökunnalta saatu informaatio vastasi enimmäkseen paikan päällä vallinneita olosuhteita.

1 2 3 4 5 6

27. KK:n henkilökunta oli aktiivisessa yhteydessä kanssani vaihdon aikana.

1 2 3 4 5 6

28. Ongelmatilanteissa saatoinkin kääntyä KK:n henkilökunnan puoleen ja sain apua ongelmiini.

1 2 3 4 5 6

29. Vaihto-oppilaitoksessani oli osaava ja asiantunteva henkilökunta, joka osasi auttaa minua ongelmatilanteissa.

1 2 3 4 5 6

30. Kanssakäyminen vaihto-oppilaitokseni henkilökunnan kanssa oli helppoa.

1 2 3 4 5 6

31. Vaihto-oppilaitokseni ja Kyamkin kanssakäyminen oli säännöllistä ja tehokasta.

1 2 3 4 5 6

32. Omia kommentteja edellisiin kysymyksiin liittyen:

Vaihdon jälkeen:

33. Sain korvattua vaihdossa suorittamillani kursseilla KK:n opetussuunnitelman mukaisia kursseja riittävästi.

1 2 3 4 5 6

34. Vaihdossa suoritettavat kurssit vastasivat sisällöllisesti joissain määrin korvattuja kursseja.

1 2 3 4 5 6

35. Vaihto-opiskeluvuosi ei pidentänyt valmistumisaikaani.

1 2 3 4 5 6

36. Minkä kouluarvosanan (1-5) antaisit Kv-toimistolle sen toiminnasta?

37. Minkä kouluarvosanan (1-5) antaisit KK:n henkilökunnalle sen toiminnasta?

38. Minkä kouluarvosanan (1-5) antaisit vaihto-oppilaitoksellesi sen toiminnasta?

39. Minkä arvosanan (1-5) antaisit suorittamallesi vaihto-opiskelulle kokonaisuudessaan?

40. Omia kommentteja edellisiin kysymyksiin liittyen: